Taxa postală plătită în numerar. No. 121282|929

Anul VI Nr. 15-16 Cluj, Duminecă, 12 Aprilie 1931

3 Lei exemplarul

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an . . . . . Lei 200·—
Pe un jumătate an . . . . . Lei 100·—
Autorităţi şi instituţiuni . . . . . Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 36

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon: 7-60

Semnificaţia Invierii

Dacă pentru Crăciun, Românii au dat o trântă cu vecinii neterminată nici astăzi, pentru Paşti (blândul Paşte...) ei sunt feriţi de primejdie.

Intr'adevăr, pentru Crăciun, Ungurii („korácsony"), Slavi („kracun"), Românii („crăciun") au avut pretenţiuni de paternitatea numirii.

In felul acesta Crăciunul e un obiect de litigiu... permanent; numai Paştele, (vine dela latinescu „Paschae...) a rămas neatins şi pluteşte într'o puritate imaculată. Aşa că acolo unde suntem inexpugnabili, suntem în ziua de Paşte. *Invierea* — pentru poporul umil dela sate coincide astfel cu o împăcare între învăţaţi.

Blând Paşte! în comparaţie cu moşul care îşi târâe bătrâneţele prin omăt, Paştele nu este aşa de personificat: n'are barbă, n'are mustăţi, nici baston de drum.

Un *simbol* ca Paştele, care nu poate să fie văzut, trebue să fie greu de înţeles: cum mai toate lucrurile cari au la inima lor înţelesuri mari. Iată un lucru mare! căci nu e nevoe să te naşti, ci să *birui*. Gândul religios, creştin, se plimbă printr'o serie de faze — personificate. Gândul *bun* al omenirei, e stăpânit de piedici. Omul deasemenea — (el fiind măsura tuturor lucrurilor). Ne naştem, crede creştinul, pe un timp oarecare,—de obiceiu cu pompă — puţin înconjuraţi de slava universală a naturii, dar, dela început, ţi se înfăţişează o boală de om murdar, şi-ţi tot pune piedică în mersul tău înainte. Nietzsche îi zice „canalie".

Multe forme are această făptură: de şarpe, de scorpie, de harap,, smeu etc. Intodeauna însă el e urât la vedere, periculos şi tainic. Cămările lui sunt necunoscute, masa lui magică, o plasă de pajanjen e ambianţa în care trăieşte; în care cad vieţuitoarele — rând pe rând, unul după altul, pentru a fi înghiţiţi; unul după altul aleargă — Feţi-frumoşi, pentru a sparge capul răutăţii, să învingă taina răului.

Luptă crâncenă. Luptă de seara până dimineaţa, — „în apă până'n sapă". Se ciocnesc iatagane, paloaşe grele sboară capetele, şi să nu credeţi că-i o poveste: omul crede că omenirea merge spre bine. E un undeva — Soare mult, o sete neînvinsă de adevăr şi credinţa aceasta înrădăcinată în om, slăbeşte, se înalţă, după timpuri. Lupta însă, se continuă pe un front vechi, şi aceasta e minunea, că nici unul nici altul din cei doi beligeranţi, nu se dă învins. Totuşi omul, credul, şi-a plăsmuit imaginar *învingerea*.

La baza marilor învingeri, aşa e făcută omenirea, sunt patimi, suferinţe, sânge. Tributul de sânge se cere întreg, el e condiţie „sine qua non" a *progresului*. Ce vrea omenirea de milenii de ani? Prin aleşii lor, indivizi izolaţi popoarele ce vreau decât alergatul sălbatic la izbândă, la *înviere*. Dar nu, serios, nu înainte de patimi şi de suferinţă, nu înainte de purificare... Este un adevăr, istoric, că intensitatea succesului adevărat este în raport direct cu quantumul de durere, ce-l prestezi zeului luminii, zeului soare, zeului biruinţii.

Nu e mare înţelesul acesta? N'are el la baza sa forme materializate, dar e un principiu — e coloana vertebrală a umanităţii. Un principiu. Dar un principiu e condensarea unor adevăruri — *învierea* însă e condensarea *adevărului, care trebue ştiut*: că fără ambiţie, fără jertfă, nu vei vedea soarele. Soarele aparent, în fiece zi, dar soarele lumii morale străluce rar în conştiinţa umanităţii prin indivizii săi, ori popoarelor ce o compun.

Cât de spinos e acest principiu! Nu te retrage, desfăţi ochii — e atât de frumoasă strălucirea biruinţii morale...

Este undeva, în afară de lumea aceasta pe care o pipăi, pe care o calci, este o lume, poate greşit spusă „inimă", care seamănă cu o ridichie şi nici „suflet" care e asemănat cu un abur... Este o lume imponderabilă, care a lezat multe conştiinţe senzibile.

Ea e asemănătoare cu bolta cerească în timpul unei nopţi instelate (Kant), e ceva misterios, dar aşa de aproape de viaţă, de traiul nostru.

Să nu credeţi că învierea e o ciocnire de ouă (roşii), ci ciocnire de *forţe* — realităţi, de o veşnicie întreagă, antagonice. Dar ceeace vedem noi în jurul nostru, e o slabă personificare, câte odată naivă, a tiparului omenesc: rudimentară. E ceeace se spune *popular* revenirea miresmelor trecutului adormit sub praful uitării. Este imobilitatea magică a gândului mistic, ci nu cum vedem noi, simbolul veşnicei reînoiri a firii! Acesta este simbolul sărbătorilor mulţimii.

Nu, nu, eu nu cred că bolta cerească, ar putea fi asemănată cu lumea morală şi acordul ei discontinuu... Observaţi stabilitatea aştrilor, imobilitatea semisferei de deasupra capului nostru, pe când lumea interioară, are ceva din *fatalitate*. Veşnic balanţa se ridică şi coboară... noianul de gânduri se revarsă şi se domoleşte, se prelinge şi se clatină, înaintează şi se retrage — dar într'o veşnică mişcare. Nimic din stabilitate... din contră, adâncuri de mare tenebre, ca şi scântei de mângâiere pline de omenesc în ele... Nimic din moarte. Un fluviu întreg curge („stream").

Şi biata omenire, prin cei de rând, aprinde smirnă şi tămâie, practică, oficiază izbânda. In mintea ei procesul s'a terminat, dar în mintea noastră învierea se aşteaptă, căci învierea e devenirea vieţii prin biruinţă — iar momentul *Cristos* e numai un moment care pregăteşte alt moment.

Ion Chelcea

1926-1931

La 5 Aprilie a. c. „Chemarea" a împlinit cinci ani de existenţă. Fatalitatea a vrut, ca tocmai când eram întruniţi pentru reorganizarea ziarului nostru să se producă demisia guvernului Mironescu. Nimic abracadabrant în această întâmplare, dar totuşi o ciudată coincidenţă! Haos şi demoralizare în 1926, dezorientare şi nesiguranţă astăzi. Cine ar putea proroci fără riscul de a fi dezminţit de evenimente că ce va aduce ziua de mâine? Exact situaţia din 1926, când în urma feloniei trinităţii Lapedatu-Goldiş-Lupaş nici chiar şeful partidului naţional nu putea cunoaşte dimensiunile defecţiunii şi consecinţele trădării infame.

Ţara era şi atunci la o răspântie istorică cum este astăzi. Dacă nu se producea în 1926 mişcarea chemăristă, cine ştie ce schimbări funeste ar fi suferit structura vieţii noastre politice. Spontaneitatea acestei mişcări a făcut adevărate minuni. Partidul naţional a trecut atunci prin cele mai grele momente ale vieţii sale, zdrobind toate piedicile ce-i stăteau în cale şi creând cel mai formidabil instrument politic: partidul naţional-ţărănesc. Cine a chemat sub drapel în acele clipe de restriişte contingentele generaţiei tinere neîncadrate în partide? Nimeni, absolut nimeni; ele s'au înrolat benevol în armata dlui Maniu, luptând curagios şi fără preget până la smulgerea victoriei finale.

Putem noi oare prevedea consecinţele retragerii cabinetului Mironescu în absenţa şefului partidului? Şi ce va eşi din laboratorul politicei româneşti? Cert este, că n'avem nici un element de judecată precis şi chiar dacă am avea, par'că la noi politica urmează necondiţionat linia raţionamentului logic? Ne găsim în aceeaş situaţie chaotică ca şi pe vremea fripturismului.

In aceste clipe de grea cumpănă, tineretul chemărit aşteaptă desfăşurarea evenimentelor cu arma la picior, se simte iarăşi în elementul său şi este gata să angajeze lupta cu duşmanul. Deosebirea între 1926 şi 1931 este doar că am trecut deja prin botezul de foc, am învăţat meşteşugul războiului politic şi la sunetele goarnei se vor încolona pentru atac zeci de mii de chemărişti şi voinici încercaţi.

In contra tuturor intrigilor şi insinuărilor infame, de ori unde ar veni ele, trebue să constatăm însă un singur lucru: că am rămas credincioşi marilor principii formulate în manifestul-program lansat în anul 1926 şi că organizaţiunea considerabil lărgită şi fortificată a Chemării va lupta necontenit pentru biruinţa idealului ce şi-a fixat.

In decursul celor cinci ani de activitate şi frământări politice ne-am postat totdeauna în primele transee, căutând anume poziţiile cele mai expuse. Elanul cheltuit cu generozitatea firească vârstei n'a suferit nici o sincopă, nici o ezitare, nici o deviaţiune. **Chemarea nu şi-a precupeţit niciodată forţele la bursa noastră politică, n'a cunoscut decât atitudinile transante şi calea cea dreaptă. Departe a stat de noi orice calcul, orice gând ascuns. Forţa morală şi combativă precum şi temuta solidaritate ne-au rămas intacte. Cultul marilor idealuri şi formarea caracterelor pentru lupta politică de mâine a fost suprema noastră preocupare. Ne dăm perfect de bine seama de greutăţile economice prin care trece ţara, de complexitatea cunoştinţelor ce trebue să le posedă omul politic modern de mâine şi de aceea am îndrumat pregătirea tineretuui grupat în jurul Chemării în direcţia practic realistică. Ştim că această avantgardă este rezervoriul de forţe din care se va alimenta mai curând sau mai târziu partidul pentru ale cărui idei am militat în ultimii cinci ani.**

Avem o mare misiune de îndeplinit: să păstrăm şi să fortificăm ceeace înaintaşii noştri au cucerit cu preţul atâtor jertfe, să ne încadrăm în ritmul vremii şi să realizăm maximalul program ce ne-am propus.

„CHEMAREA".

Cu ocazia sărbătorilor Sf. Invieri dorim tuturor cetitorilor şi colaboratorilor noştri Sărbători fericite!

Decorarea dlor miniştri E. Haţieganu şi V. V. Tilea.

M. S. Regele Carol al II-lea a decorat Proprio motu pe fratele Viorel V. Tilea subsecretar de stat la preşidenţia Consiliului de miniştri cu ordinul Carol I. în grad de comandor. Această înaltă distincţiune care i s'a acordat fratelui Viorel V. Tilea n'a fost conferită nimănui de acum 15 ani. Ea se conferă în cazuri foarte rare şi numai persoanelor cari se bucură de cea mai deplină încredere a M. Sale Regelui. De asemeni a fost decorat de către M. Sa Regele şi dnii miniştrii Dr. Emil Haţieganu şi M. Manoilescu.

PAGINA LITERARĂ

ANTOLOGIE PACIFISTĂ

Erich Maria Remarque: PE FRONTUL DE VEST NIMIC NOU.

In măsura în care ne permite spaţiul vom publica la această coloană, în numerele viitoare, cele mai frumoase pagini cari s'au scris de către cei mai mari scriitori ai omenirii pentru a ilustra absurditatea uriaşă a războiului. Alegerea pasagiilor am făcut-o cu foarte multă atenţie, după criteriul absolut al frumseţii şi după puterea lor de convingere.

Oscar Jianu.

(Moartea cailor). — „Câţiva galopează la distanţă mai mare, cad şi iar pornesc. Unul are burta spintecată şi maţele îi curg afară. Calul se împiedecă în ele şi se prăbuşeşte, dar iar se ridică... Am vrea să ne ridicăm şi s'o rupem la fugă, indiferent unde, numai ca să nu auzim urletele. Şi nici măcar nu sunt oameni, ci numai cai".

— „Din ghemul întunecat se desprind iarăşi brancarde. Apoi ropotesc câteva împuşcături. Maldărele svâcnesc şi se lasă mai jos. Insfârşit! Dar tot nu s'a isprăvit. Oamenii nu se pot apropia de animalele rănite, cari în groaza lor fug, cu toate durerile lumii în boturile lor căscate. Unul din ele cade în genunchi, o detunătură — un cal cade, — încă unul. Cel din urmă se propteşte pe picioarele dinainte şi se învârteşte în cerc ca o sfârleazâ; şezând, se învârteşte pe picioarele din faţă în cerc; probabil că spinarea i-a fost sfâşiată. Soldatul dă fuga şi-l împuşcă. Foarte încet, smerit, calul alunecă.

— „Ne luăm mâinile dela ochi. Răcnetele au amuţit. Numai un suspin prelung şi muribund mai planează în văzduh. Apoi rămân iarăşi numai rachetele, ţiuitul şrapnelelor şi stelele, — şi acum ne pare ciudat.

Detering pleacă şi injură:

— *Grozav aşi vrea să ştiu ce-s de vină caii?* (pag. 67—69).

— — — — — — — —

...bombardament îndesat... nu există alt adăpost decât cimitirul şi movilițele mormintelor. Dibuim în întuneric până ce ajungem, şi fiecare se lipeşte îndărătul unei movilițe, ca un scuipat. Nici un moment prea de vreme. Intunerecul căpiază. Gâlgâe şi fâlfâe. Intunecimi mai negre decât noaptea se năpustesc cu cocoaşe uriaşe asupra noastră. Focul exploziilor iluminează cimitirul". (pag. 71).

— — — — — — — —

...„Cimitirul e un morman de ruine. Sicriele şi cadavrele sunt împrăştiate. Morţii au fost încă odată omorâţi; dar fiecare din ei, care a fost sfârtecat a salvat pe unul din noi". (pag. 76).

— — — — — — — —

...„Un şir întreg e culcat la pământ de mitraliera de lângă noi, apoi avem o serie de piedeci la încărcat şi ei se apropie.

Văd pe unul dintr'ânşii prăbuşindu-se într'o capcană, cu faţa în sus. Trupul se îndoae ca un briceag, mâinile împreunate, de par'că ar voi să se roage". (pag. 115).

(Minunat tablou). — ...„O dimineaţă întreagă, doi fluturi se joacă în faţa tranşeei noastre. Sunt lămâii, şi aripile lor galbene au puncte roşii. Ce i-o fi adus până aici? Cât vezi cu ochii, nu e nici o buruiană şi nici o floare. Fac popas pe dinţii unui craniu. Tot atât de neîngrijorate ca ei sunt şi pasările, cari de mult s'au obişnuit cu războiul. In fiece dimineaţă se suie ciocârlii între cele două rânduri de tranşee. Acum un an, am putut vedea câteva chiar clocind şi scoţându-şi puii din ouă"... (pag. 130).

— — — — — — — —

(Cum se produce războiul: discuţia soldaţilor în tranşee):

— „De obicei, când o ţară jigneşte alta, ripostează Albert, cu oarecare superioritate.

Dar Tjaden face pe prostul:

— O ţară? Asta nu înţeleg. Un munte din Germania nu poate jigni un munte din Franţa. Sau un fluviu, sau o pădure, sau un ogor.

— Eşti nerod sau faci numai pe prostul?—bombăneşte Krapp. Nu aşa înţeleg eu. Un popor jigneşte pe celalt...

— Atunci eu n'am ce căuta aci, — răspunde Tjaden. Eu nu mă simt jignit.

— Mai stă omul să-ţi explice ţie ceva, — zice Albert supărat. Dar cui îi pasă de tine, ţărănoiule?

— Păi atunci, cu atât mai mult pot să mă întorc acasă, stăruie Tjaden, şi toţi râd.

— Dar bine, omul lui Dumnezeu: e vorba de popor ca totalitate, va să zică Statul..., exclamă Müller.

— Statul, Statul..., glăsueşte Tjaden, plesnind din degete pehlivan; jandarmi, poliţie, dări ăsta e Statul vostru. Dacă de ăsta vrei să-mi vorbeşti, să fii sănătos!... (pag. 199).

— — — — — — — —

— „Trebue să existe oameni cărora războiul le e de folos.

—Păi eu unul nu sunt dintre ăia, rânjeşte Tjaden.

— Tu nu, şi nici unul din noi.

— Atunci cine? insistă Tjaden. Nici împăratului nu-i foloseşte războiul. El are tot ce-i trebue.

— Nu spune asta, întâmpină Kat. Războiu n'a avut până acum. Şi oricare împărat mai are nevoe de cel puţin un război, căci altfel nu se face celebru. Citeşte în cărţile sale de şcoală.

— Şi generalii devin celebri prin războiu, zice Detering.

— Chiar mai celebri decât împăratul, confirmă Kat.

— Cu siguranţă că sunt alţi oameni cari vor să profite de pe urma războiului, mormăe Detering.

— Eu cred să e mai degrabă un fel de friguri, zice Albert. Nimeni nu-l vrea, şi deodată războiul e gata. Noi nu l-am vrut, ceilalţi afirmă acelaşi lucru — şi cu toate acestea, jumătate lumea e încăerată... (pag. 201).

— — — — — — — —

(Tancurile). — ...„animale de oţel ce nu pot fii rănite, cari strivesc morţi şi răniţi... Ne sgribulim în pieliţa noastră subţire, când se apropie de noi; în faţa forţei lor uriaşe, braţele noastre devin fire de pae, iar granatele noastre de mână, chibrituri.

— — — — — — — —

— — — — — — — —

(Scurt, ce e războiul): Obuze, gaze asfixiante, şi flotile de tancuri — strivire, sdrobire, moarte.

Dizenterie, gripă, exantematic, — sugrumare, ardere, moarte.

Tranşee, spital, morminte comune, — alte posibilităţi nu există.." pag. 271).

— — — — — — — —

Vara anului 1918 e cea mai sângeroasă şi mai grea din toate. Zilele stau ca îngerii învestmântaţi în aur şi albastru, inabordabili, peste inelul distrugerei. Toţi cei de aci ştim că pierdem războiul... (pag. 279)..

(Paul, eroul romanului, moare): — „A căzut în Octombrie 1918, într'o zi care s'a scurs atât de liniştită pe întregul front, încât comunicatul oficial s'a putut mărgini să anunţe că „pe frontul de vest nu e nimic nou..." (pag. 282).

Mureşul

dlui dr. *Florian Medrea*

Mureşule, iederă de-argint şerpuitoare
Ce te pierzi haihui pe şesuri line,
Trist — în dimineţi de neguri pline
Şi vioi în dup'amiezi cu soare . . .

Te strecori mereu cu-aceiaşi lene,
Bun şi fără revărsări păgâne . . .
Valea ta e un belşug de pâine
Şi de pajişti verzi cu sânziene . . .

Arareori te 'nfurii în potop,
Nu porţi cu tine, nici un val de rău . . .
Iar sânge — doar Mihaiu la Mirislău
Dacă ţi-a dat rebel să guşti vre-un strop.

Tu duci cu tine 'n fiecar val
Un murmur sugrumat de elegie
In tine parcă moare şi învie
Tot ce-a fost vis şi jale în Ardeal.

In primăveri cu zumzet viu de plug
Pe valea ta plâng numai doine rare,
Sunt tresăriri durute şi amare
De când ne mântuiam, arzând pe rug.

Ai fost un martor, Mureşule bun
Suişului pe flori cu ghimpi de ieri,
Când n'aveam sărbători 'şi primăveri
Decât în nopţi târzii un vis străbun.

— — — — — — — —

. . . Ci prieten potolit şi solitar
Te-ai îndârjit alăturea de noi,
Şi-ai chiotit când vremuri noui şi noi
Am rupt în ţăndări jugul milenar

Te-ai bucurat cu fiecare val
Te simţi în matcă astăzi renăscut . . .
Ai înflorit la ţărm cu flori de lut
Mureşule, apă din Ardeal . . .

Bazil Gruia

Recenzii.

Adrian Maniu: Drumul spre stele

Cartea Românească Bucureşti 1930.

Titlul volumului „Drumul spre stele" indică cetitorului un punct luminos, spre care va înainta în cele 210 pagini. Este vorba, prin urmare, de o înălţare, de o trecere, prin armonia versului, peste fruntariile realităţii, în sfera armoniilor astrale, în cer şi vis. Acest sentiment este străveziu dela începutul volumului până la sfârşit. Rămâne să vedem întrucât şi cum este realizat.

In prima culegere de versuri, „Lângă pământ", publicată în 192b, dl Adrian Maniu era încă în stadiul de căutare de sine. Urmele maeştrilor streini, ca Fr. Jaunnes, Baudelaire, Lafirgue se puteau urmări cu uşurinţă. „Drumul spre stele", deşi înseamnă un pas înainte în această privinţă, are pe alocuri unele rămăşiţe de manieră: (vezi recenzia lui C. D. Ionescu „Gândirea", XI, 2):

Intre răzoare de spanac
Varză roşie, busuioc şi ardei.

sau:

Ce e mai frumos e spanacul
Şi pe urmă luna.
(Din Grădini de zarzavat, p. 63).

Pe când în primul volum autorul era puternic legat de pământ, smulgându-i frumuseţe şi aspecte interesante, în „Drumul spre stele" inspiraţia se lărgeşte şi se îndreaptă spre alte câmpuri, cu luminişuri de vrajă şi jocuri de comori.

Faţă de moderniştii, care-l consideră ca un stegar al poeziei noui, şi faţă de tradiţionalişti, cari văd în volumul de faţă o expresie viguroasă a autohtonismului, noi credem că dl Adrian Maniu este un romantic cu nuanţe de modernist, ceeace vom arăta mai jos, dupăce vom fixa punctele principale, în jurul cărora se grupează toate poeziile.

1. *Un sentiment de neliniişte metafizică în legătura cu Dzeu şi moartea.*
2. *O înclinare continuă spre vis, legendă şi ireal.*
3. *O atmosferă de descântec, vrajă şi magie.*
4. *Fiorii unei poezii superstiţioase şi stranii (Vraje, In umbră).*
5. *Scepticism, resemnare (Blestem, Cântec de jale).*
6. *O predilecţie pentru credinţele populare şi tradiţie.*
7. *Un amestec de autohtonism şi modernism, de misticism şi vag.*

Toate aceste probleme, prin natura lor şi mai ales prin procedeul realizării, sunt dovezi că d. A. M. este un romantic. Totul este deslegat prin contrast: e un procedeu voit. Altfel nu se poate explica amestecul dintre frumos şi urât, dintre viaţa ce înmugureşte şi moarte, dintre puritatea înaltului şi putregiunea pământului. Această afirmaţie se poate susţine cu proba întregului volum:

De ce se scutură pe ramuri floarea.
De ce urmează vara primăverii.
Apoi îşi luară capul fetei spre ştiinţă.
Unul a despicat un ochiu, altul obrazul
Un ochiu de cer şi un obraz de floare
Un altul şi-a înfipt întreaga mână
In creerul ce sămâna cu norii.
Iar eu am încercat să smulg un cântec.
(Lângă moarte).

sau:

Invierea cea mare e numai în vechi ci-
[mitire
Din putrezirea noastră în care sbuciu-
[mul se adînă
O singură minune mai dăinueşte în fire
Schimbarea hoiturilor în mireasmă de
[floare şi lumină.
(Inviere).

Acest fel de a prezenta lucrurile, în poezie, nu este din cele mai fericite.

© Cluj University Library Cluj

Discrepanțele dintre ceeace place și încântă și ceeace este banal și urât micșorează puterea de tărie prin simpatie cu poetul. Posibilitatea confundării cu obiectul descris sau cântat este adesea înlăturată. Inegalitățile acestea turbură. Juxtapunerea frumosului și a urâtului, în loc să ne sporească vitalitatea, prin trăirea simpatetică, produce disonanțe supărătoare.

Contrastul este însoțit la dl A. M. de un alt procedeu, am putea zice, tot romantic: paradoxul, care, dacă se bucură de subtilități de gândire în filozofie (Hegel) în poezie nu aduce nimic frumos:

Am râs. Pământ în tine-i toată legea
Și adevărul nu-i nici în minciună
(Lângă moarte)

sau:

Sunt toate sufletele 'n tine, sau niciunul
[cine știe? (Strofe închinate).

Acest fel de a privi lucrurile atrage după sine în mod fatal neînțelegere, lăsând umbră și obscuritate sau duce la afirmații fără noimă:

Cea mai frumoasă stea e de hârtie
... Povestea în veci neîncepută și sfâr-
[șită. (Stea de iarnă).

sau:

Suntem părinții acestei din urmă morți
Cu gâtul sugrumat de răpirea pe care
[n'o înțelegem,
Așteptăm dimineața și nu putem s'o
[alegem
Milostivi cerșetorilor ce bat cu noi în
[porți. (In adâncuri).

Pe lângă aceste neajunsuri poetice, dl A. Maniu abuzează uneori de anumite cuvinte. Amintesc doar trei: alb, rapiță și salcâm. Poezii bune uneori păcătuiesc în această privință. Dau ca exemplu „Noapte". O poezie remarcabilă prin claritate și sugestivă prin bogăția de simțire:

Dorul închise cartea și stinse lumina.
Afară salcâmii albi *îmbălsămau ca o*
[biserică grădina.
O pasăre începu să se vaiete rar.
Pe urmă a trecut în depărtări un scân-
[cet de car,
Și revărsarea de lună s'a înălțat tăcută,
Ca un disc de aur dintr'o icoană pierdută.
Din salcâmii albi *se desprindea câte-o*
[floare
Și așteptam veșnicia, în adierea trecă-
[toare,
Când înflorise dorul alb *în gândul meu*
Și cuvintele fluturau căutând pe Dzeu.

In „Drumul spre stele", dl Adrian Maniu se apropie mai mult de realitățile românești. Basmul și legenda populară îi împrumută accente duioase. Fondul autohton prins într'o expresie vie și liniară se îmbină cu sentimentele și credințele poetului, pecetluindu-le originalitatea și frumusețea nealterată. In acest sens se pot cita și comenta poeziile următoare: „Cântecul întâiului domnitor, Inmormântarea feciorului de don — care samănă mult cu Moartea lui Fulger, — Mănăstirea din adâncuri, — Măgura cea mare și Șerpoaica".

Poezia dlui A. Maniu din „Drumul spre stele" se poate împărți în: poezie filozofică, pastel, baladă și elegie.

Filozofia sa, când nu-i scepticism și resemnare (ca în Blestem și Cântec de jale) este senină, cu sufletul amplu de rugă:

Inflorește Doamne — sufletul meu,
Cum înfloresc salcâmii și mălinii.
Inapoiază-mi credința mea,
Cum întorci sborul pasărilor călătoare.
Muncește întreagă suferința mea
Cum trupul morților rodește plugul.
Inaltă apoi — gândul meu,
Ca un fluture în floarea cerului,
Și pregătește-mi un sfârșit înseninat
Ca asfințitul blajin de azi.

Virtuozitatea poetică a dlui A. Maniu se reliefează, uneori atingând perfecțiunea, în pastelistică. Aici autorul se egalează, realizându-se, în marele ritm al trecerii pururi creatoare, cum ar zice Heraclit. In această parte a poeziei sale este profund original. Antenele hipersenzibile ale gândului său prind subtilități și aspecte uimitoare. Intuiția poetică, dublată de o fină senzibilitate estetică, îl îndrumă spre colțuri de natură tăinuită, umbroasă și plină de surprize plăcute. Peisagiul, la dl A. Maniu, îmbracă o haină specifică: nu este cel obișnuit, este adeseori străbătut de fâlfâire diafană, ce te pătrunde cu tulburarea frumosului de neliniște și înfiorare:

„Prin ceruri, pe o aripă de vânt,
A lunecat un porumbel de pădure, sau
[sfânt.

Poate, ca să spuie cântarea domoală,
Din miriștea de aur, un greier i-a căzut
[în poală. (Arătare, p. 47).

Fără cele opt cântece ale Salomeii, a căror apariție aici este inexplicabilă, „Drumul spre stele" înseamnă o treaptă mai sus, în năzuința spre pierdere în marea cântare a armoniilor interspațiale.

Ilarie Crăineanu

Un dumping nou

Concepția noastră despre stările din Rusia sovietică a suferit în ultimii doi ani radicale transformări. Dela mucalitul cu cisme înglodate, cu vestminte roșii și cu cuțitul în dinți, incendiar și profanator de cadavre sau dela agenții purecători, gata oricând, în schimbul unei sume de bani, să organizeze o manifestație inutilă, a trebuit, datorită realităților, să ne împăcăm cu ideea că Rusia a trecut brusc la muncă acerbă, înglobată în cadrele unui vast plan de refacere economică, bazat pe principii colectiviste, refacere care servește astăzi ea însăși ca armă de propagandă, de dărâmare și cucerire a lumei capitaliste

Având brațe de lucru suficiente și minim retribuite, pentru realizarea faimosului plan de 5 ani, Rusia a trecut la acea concurență sălbatică de materii prime endemice pe cari sub formă de dumping le-a aruncat pe toate piețele europene. Inceputul l-au făcut cu petrolul minând în primul rând exportul românesc și tulburând grav interesele marilor trusturi americane cari păreau până atunci stăpâne pe piața europeană. In ritm accelerat a urmat apoi dumpingul de cereale. Consecințele lui pentru statele agrare europene au fost catastrofale. Exportul de cereale a scăzut până la 60%, iar cel efectuat este nerentabil Măsurile ce s'au luat până acum pentru a contrabalansa o asemenea acțiune au fost minime Statele europene direct interesate s'au mulțumit să discute problema într'o serie de conferințe cari toate s'au terminat cu o rezoluție, un comunicat și cu un banchet Nu trebue să scăpăm însă din vedere faptul că România, prin glasul autorizat al dlui V Madgearu, a făcut numeroase sforțări spre a ajunge la soluții practice, formulând așa zisele tarife preferențiale, în baza cărora statele industriale europene să prefere produsele statelor agrare și invers, tarife cari până acum n'au putut fi puse în practică. Astfel deși noua recoltă se anunță abundentă exportul e complect desorganizat. Prevederile noastre bugetare la acest capitol, cel mai important, vor fi dezastruoase. Dar concurența rusească nu s'a oprit aci. Presa engleză și germană aduce vești alarmante referitor la un nou dumping, acela al lemnului. Știrea a produs consternare în țările scandinavice, în Letonia și Polonia, ale căror interese vor fi grav atinse.

Dumpingul de lemne va fi mult mai intens și mai sortit isbânzii decât celelalte două, Rusia dispunând în total de o suprafață de 618 milioane hectare pădure dintre cari 150 milioane se găsesc în teritoriul european, iar restul pe cel asiatic. Până în 1925 regiunile siberiene au fost rudimentar exploatate. De atunci însă printr'o muncă încordată și sistematică exportul a fost într'o continuă creștere ajungând în 1930 la 531 mii standarzi față de 289 câți erau în 1925. In felul acesta Rusia este țara care poate satisface orice cerere de lemne, oferite cu 25% mai eftin decât restul țărilor exploatatoare.

Ținând seama că suprafața de teren împădurite de care dispune Uniunea sovietică reprezintă aproximativ 40% din pădurile aflate în zona temperată și că acest nou dumping e numai o complectare, o măsură diversă, pentru realizarea planului quinquenel, complectare care va grăbi falimentul economic al câtorva state în plus pentru a-și realiza industrializarea agriculturii, după care se va începe lupta de supremație între ea și ultimul rest al statelor europene industriale: Anglia, Franța, Germania, etc., — nu e greu de bănuit ce va fi Europa de mâine.

Problema ce-o ridică o asemenea viziune este că Rusia reprezintă oare o evoluție în drumul căreia orice stăviliri se frâng sau e numai o atitudine a câtorva ambițioși descreerați? In cazul întâi orice reacțiuni sunt explicabile dar sunt inutile. Cât pentru rest el singur merită să fie luat în seamă. Căci dacă în lumea capitalistă, care nu e nici ea atât de rea cum își închipue unii, mai sunt încă rezerve cari ar putea reface greșelile trecutului, printr'o totală revizuire a concepțiilor ei economice, în care interesele statului să se armonizeze complect cu acela ale individului, — atunci orice întârziere e o victorie pentru partea adversă.

Dumpingul de lemne e o dovadă mai mult că Rusia nu înțelege să renunțe la planul ei de a ruina țările capitaliste. O reacțiune a acestora, dar numai în condițiile arătate mai sus, se impune. Pentru aceasta ar fi nevoie de o Europă federalizată. Rămâne de văzut dacă ea va putea fi înjghebată în spiritul concepțiilor capitalisto-burgheze sau va fi precedată de triumful proletariatului flămând și însetat de libertate.

C. A.

REGELE

Il trăim cu toată vigoarea tinereții. Ii surprindem cu înfiorare tot sbuciumul gândului Lui înfăptuitor. Simbol al primăverii existenței noastre, dârz și drept, Regele nu va înclina balanța la auzul strigătului asurzitor al canaliei cluburilor ciocoiești.

Regele țăranilor care s'a identificat cu aspirațiile lor legitime, a înțeles pe deplin senzul nou al istoriei românești, făcându-se expresia cea mai înaltă a vrerii și dorințelor mulțimii.

Tinerețea ardeleană nu cunoaște îndoiala mistuitoare de crezuri și crede cu toată tăria sufletului ei în misiunea Lui istorică.

Regele Carol al II-lea încorporează simbolic toate nădejdile noastre de mai bine într'o Românie mai fericită, mai bogată și mai puternică: România Nouă.

Energiile noastre împletite într'o solidaritate de fier fac zid în jurul Lui.

Trăiască Regele Carol al II-lea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Blond sau castaniu

Până acum eram în dilemă dacă sunt preferabile femeile cu părul blond sau castaniu. Dar tutunul bun trebue să fie neapărat blond, chiar blond deschis. Sunt de părerea Anitei Loos: Gentleman prefer blonds. Asta în ce privește tutunul. Pentrucă în ce privește femeile, nu-mi displac nici cele cu părul castaniu.

Când am aflat că la debite au apărut primele țigări denicotinizate, foarte mulțumit m'am dus și m'am aprovizionat pentru o săptămână întreagă pentrucă se realizase o veche dorință a mea: să am țigări nevătămătoare sănătății mele șubrezite.

Dar cât de mare mi-a fost mirarea! Țigările mele blonde au devenit prin denicotinizare cafenii închise. Descoperirea aceasta a curmat toată bucuria mea.

In aceeași zi m'am întâlnit cu un prieten foarte priceput în ale tutunului și i-am expus decepția asta a mea! A râs de mine și mi-a spus că la fel ca și toți ceilalți oameni, nu mă pricep în ale tutunului.

— E o mare eroare! mi-a spus el, ca să se creadă că culoarea deschisă a tutunului este o dovadă deplină a calității tutunului. Din contră țigările egiptene și macedonene cu adevărat fine sunt cafenii, chiar ruginii, iar cele mai fine țigări de foi Havana au culoarea cafeniu închis.

Mi-a arătat și câteva țigarete egiptene care într'adevăr erau foarte cafenii aproape tot așa de castanii ca și țigaretele „Fumosan". Apoi, mi-a explicat priceputul meu prieten, că culoarea tutunului depinde de fapt de regiunea în care crește și că cu cât razele solare sunt mai puternice cu atât e mai cafeniu tutunul. Fii deci pe pace, încheie prietenul aceste lămuriri, că țigareta e cafenie, pentrucă asta dovedește că e cu atât mai superioară.

M'am plâns totuși mai departe, spunându-i că țigările denicotinizate nu-mi plac totuși atât de mult ca celelalte. Prietenul zâmbi.

— Spune te rog, mă întrebă el, ți-a plăcut prima țigară pe care ai fumat-o când erai de 15 ani?

— Nicidecum pentrucă mi-a făcut chiar rău.

— Și când ai trecut dela o calitate de țigări la alta ți-a plăcut?

— A trebuit mai întâiu să mă obișnuesc cu noua calitate.

— Ei vezi, și cu țigările „Fumosan" trebue mai întâiu să te obișnuești. Abia peste 2 zile să-mi dai răspunsul tău definitiv.

— Nu mi-a trebuit 2 zile.

Dela a 20-a țigară am început să apreciez pe deplin gustul țigării „Fumosan" și de două săptămâni nu mai fumez decât țigări denicotinizate.

Azi mi-a oferit cineva o țigară obișnuită. Am aprins-o, am gustat-o, am mirosit tutunul și nu mi-e rușine să mărturisesc:

Nu mi-a plăcut.

Discret am aruncat-o.

Rugăm insistent pe onorații noștri abonați să ne trimită derizoria sumă de Lei 200 cât face costul anual al abonamentului la ziarul nostru. Suntem un ziar ce trăește exclusiv din sprijinul ce ni-l acordă cetitorii noștri prin plata regulată a abonamentului, fără care nu putem învinge greutățile de ordin material care încearcă în mod inerent existența ori cărui ziar.

Maxim Gorki și intelectualii Europei

Poziția intelectualilor față de evenimentele din Rusia și de prima încercare de a realiza socialismul practic la un popor de 150 milioane, realizare care va forma avantgarda și modelul muncitorimei din toată lumea, se dovedește plină de contradicții. In Apus se aude tot mai des lozinca: „neinmixtiune în afacerile sovietice“, războiu civil în cazul unei coaliții europene antisovietice“, etc., etc. Nu numai Internaționala III dă linii conducătoare muncitorimii socialiste din toată lumea. Sprijinul armat și financiar pe care Franța, Statele-Unite și Japonia l-au dat într'o dulce colaborare generalilor albi pentru sugrumarea Revoluției din Octombrie 1917 în războiul civil, care a devastat Rusia până în preajma lui 1923, arată, că Apusul are tot interesul ca sistemul nou inaugurat de soviete să dea greș. Nu mai încape nici o îndoială: e o luptă pe viață și pe moarte între două sisteme politico-sociale diametral opuse. Construcția noului sistem a început de fapt în 1923, primind o moștenire grea: rănile războiului mondial 1914—1917 și rănile atroce ale unui războiu civil, în care generalii albi au fost hrăniți gras cu munițiuni franco-engleze și cu bani apuseni. In 1923 s'a intrat pe linia mare a noului sistem. Rezultatele sunt mai mult decât uimitoare. Până în 1928 s'au vindecat rănile războiului civil. In Octombrie 1928 s'a introdus economia sistematică, o regrupare a forțelor economiei după un plan, care să dea rezultate maximale pentru întreaga populație muncitoare. Vestitul plan de 5 ani. Numai în 2 ani rezultatele au fost așa de bune, încât faptele vorbesc în locul vorbelor. Exportul de cereale a fost reluat și a ruinat țările dunărene cu o producție agricolă primitivă. Dacă până în 1933 nu se realizează marea coaliție armată europeană contra Sovietelor, atunci se poate spune bătrânului capitalism: Vae victis!

O bună parte din intelecttualii Europei sunt de fapt de partea experimentelor, care se fac în Rusia. Au accentuat-o în nenumărate rânduri. Dar în procesul de naștere al unei lumi noui sunt episoade grele, dureri neînchipuite. Sabotaj, educație perimată, suspinul după lumea veche. Contra acestor greutăți se acționează cu energie. Nu poate fi îngăduită anihilarea muncei a 150 milioane de muncitori pentru a se salva viața câtorva zeci de mii de laudatores temporis acti.

Maxim Gorki n'a fost întotdeauna de partea lui Lenin. Relațiile lor durează fără îndoială mult dinaintea Revoluției celei Mari. Operele complecte ale lui Lenin — 14 volume compacte în limba germană — și ale lui Gorki, conțin scrisori și material documentar al prieteniei lor. Școala pentru educația teoretică a muncitorilor revoluționari pe insula Capri în Italia — unde Gorki avea séjourul permanent impus de tuberculoza mizeriei tinereței lui — a fost fundată în colaborare și cu Lenin. Dar în epoca hotărîtoare Februarie—Octombrie 1917 drumurile lor s'au despărțit. Tactica hotărîtă de Lenin pentru această grea perioadă l-a despărțit de Gorki. Au fost ciocniri grele. După reușita tacticei leniniste, Gorki n'a luat drumul Apusului, pentru a face cor cu calomnia emigranților albi sau ziși revoluționari. A rămas în Rusia și a avut grija muzeelor, a operelor de artă și a culturei în furtuna războiului civil și a revoluției. După liniștire, a plecat cu plămânii tuberculoși în bătaia soarelui italian, pentru a-și termina opera scriitoricească. In 1929 a revenit în Rusia. A văzut rezultatele. Elanul muncii și al Construcției.

Scurtele episoade cu decimarea, închiderea sau exilarea câtorva zeci de mii de saboteuri la o populație de 150 milioane găsesc o lipsă de înțelegere cu totul remarcabilă la intelectualii Europei. Observă cu o grabă suspectă paiul din ochiul Sovietelor și uită bârna ochilor naționali. La ei în Europa ar fi paradisul și dincolo de Eurasia infernul. Uită închisorile naționale, care gem de oameni politici, milioanele înfometate de someuri.

Contra spânzurării a 48 de saboteuri în Rusia sovietică s'a lansat un apel de protestare semnat de multe degete celebre. Drept răspuns ia acest protest ipocrit Maxim Gorki adresează o scrisoare deschisă către intelectualii humaniști și democrați ai Europei: „sunt adânc convins, că printre drepturile omului nu există dreptul la tâlhărie, în deosebi, dreptul la crimă împotriva populației muncitoare. Faptele murdare ale celor 48 îmi sunt prea bine cunoscute și știu, că ele sunt cu mult mai criminale decât faptele proprietarilor de măcelării din Chicago descriși de Upton Sinclair în romanul său „Noroiul“. Organizatorii sabotajului au provocat mânia dreaptă a populației muncitoare în contra căreia era îndreptată conjurația lor josnică și au fost spânzurați în urma cererii unanime a muncitorilor. Eu consider această spânzurare pe deplin îndreptățită. E o justiție a poporului, care trăește și muncește în condițiuni grele, construind eroic și cu succes un Stat al Muncii“.

. . . . „Impotriva războiului, împotriva acestei fapte enorme, groaznice și fără sens, apărătorii Drepturilor Omului n'au protestat. Proectul Uniunei Sovietice depus de către Litwinoff la Liga Națiunilor în Geneva pentru o dezarmare complectă și generală n'a fost sprijinit de către umaniști. In anul 1918, Francezii, Englezii și Americanii, după înfrângerea Germaniei, au intreprins un atac banditesc împotriva Rusiei devastate de războiu civil, pentru a o transforma într'o colonie și s'o jefuiască, după cum au jefuit Germania. Umaniștii nu au luat în considerațiune această faptă.

„Apărătorii „Drepturilor Omului“ nu au auzit, cum generalul francez d'Esperey spunea soldaților săi: — Rușii sunt barbari și criminali. N'aveți nici o milă cu ei! Impușcați-i, începând cu țăranii și sfârșind cu cei mai înalți conducători!“ Nu-i așa? Umaniștii sunt oameni ciudați. Evenimentele din India, China, Africa și Palestina nu-i indignează. Nu se indignează nici în contra lucrurilor, care se petrec în casa lor proprie, împotriva creșterii instinctelor zoologice ale naționalismelor, antisemitismului și xenofobiei. Sunt indiferenți și față de dramele și tragediile, care se petrec aproape zilnic în vechile clădiri stropite cu sânge ale statelor burgheze.

„Față de ceeace se petrece în toată lumea, umaniștii și apărătorii drepturilor omului nu se interesează decât pentru un singur punct geografic, pentru ceeace se petrece în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Este în cel mai înalt grad ciudat, că ei — oameni luminați — găsesc de cuviință să creadă în fabula de prost gust, că dictatura din Rusia ar fi exercitată de o singură persoană. Este lucru cunoscut, că energia concentrată a multor milioane de muncitori și țărani, exercită această dictatură, energie organizată de geniul lui Vladimir Lenin și de forța spirituală a școlarilor și prietenilor săi.

„In massa muncitorilor Uniunei Sovietice s'au găsit și câtiva trădători și spioni ai vechilor domni ai **țării, care ar dori așa de mult să-și restabilească vechile lor drepturi de proprietate. Acești domni de odinioară sunt sprijiniți de capitaliștii Europei. Sunt sprijiniți, în speranța de a-și mulțumi ulterior pofta lor bolnavă și exagerată de profit personal.**

„Ce dorește această mică clasă? Ar dori să se așeze încă puțin pe grumazul altora și să consume dintr'o muncă străină. Nițeluș. Nici ei nu mai nădăjduiesc pe o perioadă prea lungă. Se înarmează, pentru a-și asigura o viață privilegiată, încercând să trimeată din nou milioane din muncitorii, țăranii și sclavii lor coloniali într'un războiu contra unei țări cu o populație de 150 milioane și cu o armată, în care fiecare soldat știe pentru ce se luptă. In toată istoria ei, burghezia nu și-a arătat niciodată mai cinic și mai murdar neomenia!

„De ce își descoperă burghezia în ultimii ani cu cinism și nerușinare neomenia ei? La această întrebare, dă un răspuns clar fostul deputat conservator Arthur Hopkinson. Scrie cu o „sinceritate cuceritoare“: ceeace trebue scos în evidență pentru informația cititorului cu deosebire, este faptul, că ar fi prostește să ne prefacem în privința reușitei planului de 5 ani. Realitatea arată: planul a fost în multe domenii deja depășit. Mă străduiesc din toate puterile de a face atent pe cititor să se ferească de eroarea, de a crede într'un succes al planului de 5 ani, deoarece de fapt are până acum acel succes, care-l transformă într'un pericol pentru întreaga lume civilizată.

„Hopkinson descrie cu spaimă perspectivele transformării Uniunii Sovietice într'un Stat independent de capitalismul mondial. Cu spumă la gură chiamă la un războiu contra Sovietelor. Urletul lui de lup este provocat de teama unui Stat sovietic independent de capitalismul internațional.

„Teama exploatărilor este cauza urii contra Uniunii sovietice. Domnilor umaniști, îngăduiți o întrebare naivă: de ce nu protestați contra unei ordini stabilite, care îngăduie unei minorități numerice și imorale să dispuie de viața majorității, s'a otrăvească cu viciile ei, s'o menție în sărăcie și ignoranță, să trimită milioane pe câmpurile de războiu pentru ucidere reciprocă, să risipească pentru înarmări cantități imense de metale și alte bogății, comori, care aparțin poporului, muncitor și care ar trebui să-i asigure viitorul lui?

„Nu vi se pare, că această ordine lipsită de sens este o piedică la progresul culturii generale omenești la care visați platonic?“

*

Apelul lui Maxim Gorki nu poate rămâne fără răspuns printre intelectualii români. Un nou războiu mondial se apropie. Nourii tot mai grei se ivesc la orizontul păcii actuale, pace înarmată până în dinți cu avioane, gaze asfixiante și munițiuni. Până în preajma războiului mondial se vorbea mereu: pace, pace, pace. Peste noapte s'au trezit cu războiul și n'a mai rămas vreme decât pentru a se lua pușca și a participa la măcelul general. Promisiunile frumoase s'au uitat ca prin farmec. Greva generală, refuzul creditelor de războiu, războiu civil — nimic, nimic, nimic. România este cu deosebire interesată. Noi vom avea soarta Belgiei. In Polonia și în România va avea loc măcelul capitalisto-sovietic. Cu ce vom răspunde? Proectul de desarmare generală a fost înmormântat la Geneva. In această luptă de epopee și de distrugere de partea cui vom fi? Ne vom lăsa târâți într'o conflagrațiune mondială unde n'avem nimic de pierdut și totul de câștigat în neutralitate? România doarme. Se va trezi din somnolență numai în sgomot de tunuri, bomba aeriene și gaze asfixiante? Nu va fi prea târziu?

P. M. B.

Despre Partidele Politice, Patriotism și Popor

Criza economică potențată până la ultima limită, criza de guvern, sărbătoarea Paștilor și primăvara care resuscită toate energiile noastre latente, ar constitui suficiente motive pentru un efort festiv din care să se desprindă o savantă și erudită sinteză a situației, un studiu politic sau sociologic în care să se topească realitățile momentului, privite, cel puțin pentru uzul curioșilor, sub specie aeternitatis. Tot ceiace ai gândit, simțit și adunat cu sârguință de albină, ar trebui să consumi pentru folosul contimporanilor, dacă nu vrei să te faci de râs de sărbători! Este indiferent despre ce vrei să scrii. Esențialul constă în a da scrisului timbru festiv. O definiție a partidului politic, o atitudine în chestiunea uniunii vamale austro-germne, un comentariu tehnic pe marginea tranșei a doua a împrumutului de stabilizare și a stabilizării însăși, despre patriotism, popor, individ, familie, monarhie sau oricare altă instituție de bază a societății noastre, orice a-i încerca să formulezi nu valorează nimic dacă nu te înarmezi cu 5—6 citate măcar și dacă tot ceeace există sub raport structural nu este considerat ca universal și general-valabil. Caracteristica articolului de gazetă sau studiului festiv se poate rezuma astfel: Societatea așa cum se prezintă în totalitatea ei cu toate instituțiile care-i normează existența, cu toate tradițiile și eresurile ei este perfectă, iar omul care trăiește într'însa este un măgar! Noi însă, n'o să ținem seamă de acest obiceiu, ci o să dăm buzna așa în realitate și vom înregistra-o așa cum ne convine.

In primul rând nu ne-am propus a face știință (ar fi prea neserios pentru vremurile noastre și mai ales să facem știință după concepțiile și metodele neroade de astăzi) și prin urmare suntem scutiți de definiții. Discutăm pur și simplu, dela suflet la suflet, fără nici o prejudecată, cu cei mulți sau mai precis cu cei foarte mulți, pentru care sărbătorile n'au decât un vag senz religios, discutăm omenește cu acei pe care noi îi iubim sincer și nu numai la Paști și Crăciun, cu acei pentru care luptăm chiar cu sacrificiul bucuriilor și plăcerilor tinereței noastre, cu acei pe care-i îndrăgim și pe care vrem să-i ridicăm la o viață mai demnă și mai bună chiar cu prețul pauperității noastre voluntare.

Din toată frământarea veacului acesta se desprind trei probleme centrale care se înfing dureros în conștiința noastră: partidele politice, patriotismul și poporul. Trei afluenți ai vieții, care alimentează fluviul mare al spiritualității omenești, trei stâlpi masivi pe care se clădește fericirea și mizeria noastră.

In regimul democratic, partidele politice se nasc din nevoile celor mulți și mizeri și se macină din cauză unică a nemulțumirii celor puțini și veșnici fericiți. Este un fenomen paradoxal, de pură esență democratică. Să luăm un exemplu apropiat. Partidul național-țărănesc. S'a născut ca o reacțiune firească a masselor țărănești, oropsite și comprimate în expansiunea lor economică de un regim de opresiune bancară și industrială. Ce trebuia să facem? Să întrebuințăm toate mijloacele, pentru a ridica nivelul vieții materiale, morale și intelectuale a păturii țărănești, — să neglijem nuanțele imperceptibile de program pe care țăranii nu le vor percepe niciodată, (și bine fac) să încadrăm puterea noastră în principiul forței direct creatoare și să nu țintim decât progresul imediat al colectivității țărănești indiferent de vânzoleala adversarilor. Am făcut, este adevărat toate eforturile pentru realizarea dezideratelor țărănești, dar

BCU Cluj / Central University Library Cluj

rezultatele n'au fost la înălţimea prevederilor noastre din două motive:

1. Criza economică mondială care a izbit în primul rând agricultura.

2. Grupul minor al nemulţumiţilor ne-a încadrat într'o stearpă formulă: competenţă, cinste şi legalitate.

Am câştigat procesul optanţilor unguri prefaţat de adversari, am repurtat succesul dela Haga, am stabilizat moneda şi am adus parale în ţară, ne-am consultat şi certat cu aproape întreagă Europa pentru crearea deluşeilor şi a unui plan raţional de rentabilă desfacere a produselor agricole, am protejat industria cât s'a putut, am cumulat în noi toate metodele economice pe care regimul democratic burghez le poate pune la dispoziţia guvernanţilor în toată ciudata lor incoherenţă, am lăsat deplină libertate individului şi i-am pus zăbala în gură în interesul demnităţii şi patrimoniului lui. Dar ce dracu n'am făcut!?! Şi totuşi, grupul celor puţini, răi, fericiţi şi veşnic nemulţumiţi ne-a legat de picioare formula: competenţă, cinste şi legalitate. Un rebus spiritual şi moral abracadabrant, pe care îl poţi învârti şi răstălmăci de o sută de ori pe ceas şi care este în stare să-ţi macine 100 de tribuni într'un an. O greşală capitală a noastră a fost, că am transformat entuziasmul pus în mişcare cu atâtea sacrificii şi elanul creator al masselor, într'o luptă dialectică cu târgoveţii cluburilor bucureştene.

Dela programul radical, am ajuns la programul de nuanţă pe care masele ţărăneşti l-au scăpat din încordata lor atenţie iniţială. Şi cruţând adversarii de neplăcerea decăderii iremediabile, am făcut o dureroasă experienţă. Nu strică. Ceiace putem noi să facem, nu va fi prea târziu nici peste 10 ani. La urma urmelor, nu ne vine greu s'o luăm dela cap. Insă mâine, vom înlocui brusc formula: competenţă, cinste şi legalitate, formulă de esenţă conservatoare (i-am putea zice reacţionar-capitalistă) şi nu ne va interesa decât un singur lucru: progresul imediat şi vizibil al masselor prin mijloace operante direct. Dialectica talmudică a dreptului vom înlocui-o (cu toată supărarea celor puţini şi fericiţi) cu principiul forţei politice disciplinate pusă în serviciul mulţimii prin mijlocul cooperaţiei impuse şi generalizate. Şi atunci am isprăvit cu mascarada revenirilor penibile.

Patriotismul nu este o doctrină adică un sistem de gândire politică. Este o atitudine mistică în compoziţia căreia intră: un teritoriu mai mult sau mai puţin limitat, o populaţie aşezată de oarbele nevoi ale firii pe teritoriul amintit şi o salbă întreagă de tradiţii şi de eresuri plămădite de om în luptă cu natura.

Cei mulţi nici nu iubesc, nici nu urăsc patria şi tradiţia ei, ci trăiesc după obiceiurile sedimentate veac după veac în conştiinţa lor rudimentară. Cei mulţi nu sunt patrioţi! Pentru ei, ubi bene, ibi patria. Fantezia lor se opreşte pe muchia de deal cu care orizontul încheie hotarul copilăriei lor sburdalnice. Ca să devină patrioţi ne-ar trebui o întreagă revoluţie a minţii şi a bunăstării lor materiale. Ar trebui să alungăm umbrele călătoare ale mizeriei, să-i apropiem de noi sub toate raporturile, căci altfel noi şi ei rămânem două realităţi perfect distincte şi justapuse mecanic. Deocamdată suntem patrioţi numai noi, cei puţini, fericiţi şi conştienţi. Acolo unde este sărăcie şi mizerie, solidaritatea trăieşte pe vârfuri de spadă.

Poporul este echivalent cu massa, minus o minoritate conştientă, instruită şi perfect organizată în scopul intereselor ei. Poporul este amorf. O grămadă de oameni, risipiţi de nevoile de trai pe un teritoriu anumit sau dincolo de limitele lui, fără puterea organizaţiei. Aşa se explică, de ce revendicările populare iau o formă concretă la răstimpuri largi şi în majoritatea cazurilor violentă. Poporul face istoria cu sudoare şi sânge, în timp ce minoritatea conştientă şi-o însuşeşte. Ceiace pare mai ciudat este faptul, că această massă amorfă, este creatoarea întregului edificiu al civilizaţiei existente sau rolul ei în devenirea istorică a spiritului uman este aşa de covârşitor, că insul dispare aproape, chiar când îl botezăm şi etichetăm după tipicul nostru cu epitetul de geniu.

Aceste realităţi: partide politice, patriotism şi popor, se desfac ca trei laturi ale unui triunghiu, cu trei faţete diferite, care refuză să se închege într'un tot armonic. Cel puţin până acum! Cine le-ar putea închega într'o construcţie indestructibilă? Forţa disciplinată şi ridicată pe planul constiinţei noastre morale, forţa încadrată în disciplina raţiunii iscoditoare de forme perfecte în natură! Numai forţa va putea elimina miorlăiturile stridente ale insului, din simfonia monumentală a ansamblului. Ea, va putea creia şi orândui această simfonie.

Petre Ţuţea.

P. S. Toţi „bărbaţii bine" adică politici în ţara aceasta susţin că suntem o ţară bogată, un paradis al naturii dar n'avem conducători. Conducători avem dar ni-i mănâncă fripţi sistemul social-economic îmbătrânit în care se mişcă. De altfel, nici nu suntem o ţară bagtă!

Bogăţia unei ţări constă în puterea productivă a muncii organizate şi nu în bogăţiile naturale ale solului şi subsolului. „Munţii noştri aur poartă, noi cerşim din poartă'n poartă". Precis. Dar economiceşte precis! Să lăsăm la o parte latura sentimental-patriotică. Se poate organiza munca naţională, oricât de limitată ar fi energia noastră etnică, pentru a-i mări productivitatea? Cum să nu! Prin ce mijloace? Printr'unul singur; cooperaţia silită, impusă de un partid cu dragoste de popor, ale cărei efecte să se resimtă printr'un progres apropiat şi palpabil în viaţa materială, morală şi intelectuală a celor mulţi.

Dacă ne gândim bine (mai ales lăsând vina noastră la o parte, întrucât am protejat prea mult „boierii ţării", atât prin mentalitatea noastră revoluţionară, cât şi prin structura noastră programatică şi ideologică suntem singurul partid din România care prin aplicarea directă şi radicală a programului său poate avea monopolul puterii şi soluţia integrală a crizei actuale. Noi credem sălbatic lucrul acesta indiferent de opiniile voiajorilor pripiţi, care aşteaptă cu gura căscată schimbarea de regim. O pauză poate n'ar strica. Când am relua activitatea, am lichida definitiv procesul de deparazitare biurocratică şi am termina pentru totdeauna cu clasele sterpe şi cu profitul parazitar hrana lor de toate zilele. Am descătuşa definitiv organismul robust al naţiei din lanţurile mizeriei şi întunericului.

No. 1351—1931, cons.

PUBLICAŢIUNE

In ziua de 18 Mai 1931 la ora 10 se va ţine licitaţie publică la Primăria oraşului Mercurea-Ciuc în faţa Comisiunei de licitaţii pentru darea în antrepriză pe credit a lucrărilor de asfaltare, începute şi neterminate în cursul anului 1930, pe suprafaţa de 5116 m. p. în valoare de Lei 1.579.924 adecă: Unmilioncincisuteşaptezecişinouămiinouăsutedouăzecişipatru Lei conform caetului de sarcini referitor.

Termenul de executare este 2 luni de zile.

Garanţia va fi 6% socotită după suma totală a ratelor anuale.

Plata lucrărilor executate se va face în 16 rate egale în timp de 8 ani.

Caetul de sarcini se poate vedea între orele oficioase în biroul serviciului tehnic.

Licitaţia se va ţinea conform dispoziţiunilor legii asupra contabilităţii publice.

Mercurea-Ciuc, la 3 Aprilie 1931.

Ing. *Gh. Gondoş m. p. ş. s. tehnic.*
Victor Faroga m. p. primar.

Revizionism

Italia şi revizionismul

Italia, alăturea de aliaţi, iese ca ţară învingătoare din războiul mondial. Succesele militare, victoriile şi campaniile glorioase ale surorei noastre, Italia le cunoaştem prea bine şi trecem peste ele fără comentarii!

La stabilirea tratatelor de pace ale războiului mondial a contribuit şi Italia şi astăzi totuşi, ne întrebăm, se poate oare ca Italia să fie împotriva acestor tratate la înfăptuirea cărora a luat şi ea parte? Şi totuşi se pare c'ar fi! Pe semne că Italia a uitat injuriile şi calomniile murdare ale vecinilor Unguri, cari în preajma războiului mondial printre injurăturile, „de caracter specific asiatic" ţipau contra macaronarilor: *„A basso Italia"*, *„Olasz kutyák"* (câini de italieni), *„Olasz bestiák"* (bestiile de italieni), *„Italia lase"*, etc. Recomandăm fraţilor italieni, pentru reîmprospătarea memoriei şi atmosferei de prietenie maghiară, citirea ziarelor maghiare din 1915, cari uzau de termenii citaţi, pentru manifestarea deosebitei lor prietenii pentru Italieni. Astăzi, aceleaşi ziare vorbesc în termenii cei mai aleşi despre generoşii prieteni italieni, despre vrednicii urmaşii ai lui Romulus şi Remus şi despre marele *Caesar* al timpurilor moderne, care este *Ducele* şi pe care Ungaria ciuntită a avut deosebita fericire să-l decoreze cu *„medalia cruce de clasa întâi"*. Bravul duce trebuia decorat, doar şi în războiul mondial s'a purtat ca un erou, primind două răni pe front alături de Unguri, pardon, alături de aliaţi!

Dar timpul trece, prieteniile vechi se uită şi altele noi le iau locul. Aşa-i, poate, şi cu prietenia italo-maghiară?!

„Macaronarii" de ieri, se bat pe burtă cu prietenii de azi, făcându-şi vizite reciproce la Budapesta şi la Roma. Atitudinea Italiei în chestiunea revizuirii tratatelor de pace pare a fi foarte curioasă, dar sinceră în orice caz nu poate fi. Anumite interese de ordin economic şi industrial îi leagă pe Italieni de Unguri, iar cei dintâi profită cu vârf şi îndest de această prietenie.

Italia, nicăieri n'ar găsi o piaţă mai bună, decât în vecina Ungarie, unde îşi poate plasa anumite produse industriale ferite de orice concurenţă a şovinismului maghiar, care pe vecii vecilor va putea visa şi ofta după defuncta *„coroană a Sf. Ştefan"*. Iată explicaţia prieteniei *Ducelui* cu vicleniii prostănaci ai lui *„Arpád apánk"*. In sfârşit, ce-l interesează pe *Duce* sau ce-l costă câteva declaraţii platonice de dragoste faţă de Unguri, când ştie, că prin aceasta-i ţine în şah pe Sârbi, iar pe Francezi îi şantajează.

Astfel ajunge Ducele să facă senzaţionala declaraţie din 27 Martie 1928 în *„Daily-Mail"*, prin intermediul lordului *Rothermere*. Declaraţia prin care spune, *că se aliază cu aceia cari sunt pentru revizuirea Trianonului, pentrucă „un tratat de pace nu poate fi un mormânt"* etc.

Iar în 27 Oct. face următoarele declaraţii: „politica noastră pentru revizuirea tratatelor datează încă din 1928 şi ea nu implică numai un interes italian, ci unul care priveşte lumea întreagă. *Nu există lucru mai absurd, decât ideia imobilităţii tratatelor"*.

Prietenia ducelui cu Ungurii prinde rădăcini mai adânci, după vizita lui *Rákosi Jenö* la *Roma* în 1928 Sept., după ce se întâlnise la *Veneţia* cu lordul *Rothermere*. *Rákosi* este primit de *Mussolini*, care-i promite tot sprijinul pentru cauza al cărei messager era, iar acesta îl asigura pe Duce, *„că de când se cunoaşte istoria omenirii, n'a fost o cauză mai dreaptă, decât cauza naţiunii maghiare"*. Şi ducele părea convins, gândindu-se la fructul prieteniei maghiare, atât de preţios pentru frumoasa ţară a portocalelor şi a lămâilor de aur. Ducele o fi vrând revizuire, dar cu condiţia, ca dintr'a lor să nu se revizuiască nimic! Crede oare poporul italian, că Ungurii cu toată prietenia lor, ar putea uita vreodată frumosul *Fiume?!* Acel *Fiume*, care pe vremuri era unicul port al Austro-Ungariei şi care deschidea Ungurilor o portiţă spre apele albastre ale Adriaticei şi mările frumoasei Mediterane. Iar într'un caz de revizuire, cu toată prietenia ce-o au azi faţă de Italieni, Ungurii n'ar lăsa acest port în mâinile şi stăpânirea prietenilor lor. Şi declaraţiile ducelui *Mussolini* făcură pe Unguri să-şi piardă capul de bucurie. După o lună, când un grup de senatori şi deputaţi italieni fac o vizită prietenilor dela Budapesta, sunt primiţi cu cele mai vii şi mai demonstrative manifestări de prietenie. Pentru prietenia şi simpatia italienilor se face o procesiune şi-o manifestaţie grandioasă, la care participă un uriaş tumult de norod şi gură căscă adunat la ordinele puternicilor zilei. Şi astfel se împrietenură duşmanii de ieri.

Cirmeni, senator italian, doreşte Ungurilor, „Să dea Dzeu, ca ziua revizuirii să nu fie departe". *Cardinalul Van Rossum* trimite veste, *„că prin rugăciuni fierbinţi va cere lui Dzeu, ca poporului maghiar să i se facă dreptate"*. (Pe semne că acest popă cardinal a uitat rugăciunile antecesorilor săi: *„Et salve nobis Deo a sagittis Hungarorum!"*). *Balbina Guiliano Facchimetti, Mazzoni, Manaresi*, etc.. compătimesc şi ei din suflet pe bieţii *Unguri* şi le promit tot sprijinul.

Şi toţi ăştia, zice-se, vor revizuirea, dar cu condiţia, ca dela ei să nu li se revizuiască nimic! Inţelegem! Banii nu miroase de oriunde ar fi... Les affaires sont les affaires!

(Va urmaş. *Petre Petrinca.*

Bibliografie revizionistă

(Urmare)

Dr. Pokay-Pivnyi Béla: Csonka Franciaorszàg két integritási harca és Szent Jeanne D'Arc. Kiadja a Magyar külügyi Társaság Budapest. (Două războaie pentru integritatea Franţei ciuntite şi Saint-Jeanne D'Arc).

G. Ferrero: La tragedia dell Europa. (Tragedia Europei).

Rodolfo Masca: Problemi Politici „L'Ungheria Contemporanea", (Probleme politice: Ungaria Contemporană), Bologna. *Nicola Zanichella: Ginstizia all Ungheria!* Ed. ziarului „Pesti Hirlap", Budapest. (Dreptatea Ungariei).

Rodolfo Mosca: La Rutenia Ciscarpatia Della Colonizzazione All-Autonomi. Milano. (Ruthenia ciscarpantină dela colonizare la autonomie).

Giacchimo Nicoletti: Sotto la Genere. Milano, Fratelli Treves Editori, 1928.

Justice for Hngary! (Dreptate Ungariei), Ed. „Pesti Hirlap", Bpest.

Alexius Mirowszky: Ein Volk F. klagt an H. L. Brömmers Druckerei u. Verlag Frankfurt am Main.

F. Riemer: Die Bodenreform der tschehoslovachischen Republik und die Minderheiten. Friedland i. B. 1923.

Gerechtigkeit für Ungarn!, (Dreptate Ungariei), Ed. „Pesti Hirlap", Budapest.

Justice pour la Hongrie! (Dreptate Ungariei), Ed. „Pesti Hirlap", Budapest.

P. P.

PENTRU CETITORI.

Din cauza sărbătorilor Sf. Paşti apărem în opt pagini — număr dublu. Numărul viitor va apare în 25 Apcilie.

Cetiţi la pag. 6
„Ororile inutile dela 1907"

„Ororile inutile dela 1907"

Noui dovezi despre vinovăţia dlui Averescu. — Articolele deputatului T. V. Cancioff Constantin Mille. — Tribunalul de osândire la moarte. — Relatările preotului Lungulescu. — Impuşcarea preoţilor. — Scene înfiorătoare. — Concluzii.

Am arătat în numărul trecut al ziarului nostru, care este vina dlui Averescu în reprimarea răscoalelor ţărăneşti din 1907. Ministrul de războiu în cabinetul Sturdza, deci comandant politic suprem al armatei, dl Averescu s'a făcut culpabil de a nu fi luat sancţiuni împotriva vinovaţilor cari au trecut orice limită în reprimarea revoltei, executând sumar, fără nici o judecată, copii, femei şi moşnegi cari nici n'au participat la răscoale. In desbaterea procesului înaintea tribunalului din Cluj, dl Averescu a încercat să se apere de acuzaţia aceasta, ce rezultă din articolul prietenului *Bazil Gruia*, că tocmai în toiul anchetării cazurilor de cruzime a intervenit amnistia şi deci a trebuit să înceteze orice sancţionări a vinovaţilor. Vom dovedi că dl Averescu nu face prin aceasta decât se înfundă mai rău, dovedind în plus că este de rea crerinţă.

Răscoalele ţărăneşti s'au întâmplat în Martie. Ori, amnistia s'a dat abia în August. In acest interval de mai bine de 4 luni, ministrul de războiu Alexandru Averescu n'a aplicat încă măcar vre-o pedeapsă disciplinară subalternilor săi vinovaţi de vărsare de sânge inutil. Să nu mai vorbim de sancţiuni de altă natură.

Dar mai există un element care zdruncină situaţia dlui Averescu: prin amnistie, nu s'au iertat decât actele de rebeliune ale răsculaţilor şi nici de cum ale armatei, care ieşind din legalitate s'a pretat la orori mai barbare decât răsculaţii.

Deci cum rămâne cu scuza dlui Averescu că n'a luat sancţiuni pentrucă a venit amnistia?

Dar să dăm în această chestiune cuvântul regretatului C o n s t. M i l l e, care în fraze pregnante a stabilit definitiv gradul de răspundere al dlui Alex. Averescu, la vărsările inutile de sânge dela 1907.

Autorii ororilor inutile n'au fost amnestiaţi

Iată ce spune Const. Mille:

Acuzat de a fi părtaşul *ororilor inutile*, din primăvara de sânge, a anului 1907, dl General I. Vasiliu-Năsturel a protestat scurt dar energic împotriva rolului ce i s'a atribuit de către fostul ministru de războiu, Generalul Averescu, şi l-a provocat pe aceasta să vorbească.

La rândul său dl General Averescu a vorbit. Dsa n'a desmintit o iotă măcar din cele spuse de mine, şi nici nu putea s'o facă. *A scăldat-o*, însă cum se zice, s'a încurcat să facă filosofie multă, dar asupra faptelor precise a vorbit foarte puţin.

N'a desmintit leala noastră înţelegere dela începutul luĭ Aprilie 1907.

Pentru a justifica de ce n'a continuat cercetările făgăduite şi începute, şi de ce n'a sesizat justiţia represivă. General Averescu pretinde că odată amnestia intervenită, s'a crezut util ca să se înceteze cu orice cercetare. Aşa să fie oare?

E de ajuns să cităm textul integral al decretului regal pentru a vedea pe ce teren şubred de apărare stau, atât dl General Averescu, cât şi foştii săi colegi din cabinet.

Iată ce glăsueşte decretul de amnestie:

Art. 1. — Amnestiem faptele de atentat la liniştea Statului, săvârşite cu ocaziunea răscoalelor ţărăneşti din primăvara acestui an; precum şi cele de provocare la atentat;

Art. 2. — Se exceptează:

a) Atentatele cu omoruri;

b) Faptele săvârşite de primari, ajutori de primari, învăţători, preoţi şi şefi de garnizoană.

Nu trebue să fi jurist ca să vezi că suveranul a amnestiat:

1) pe aceia cari au comis atentate contra liniştei statului;

2) pe acei cari au provocat atentate.

Ori, militarii, — autori ai ororilor inutile, nu pot intra în aceasta categorie.

Mai mult încă, Suveranul a înţeles să nu amnestieze pe acei cari au făptuit aceste două categorii de crime, fiind funcţionari publici. Mai vârtos dar nu putea fi vorba de ofiţeri, când simpli şefi de garnizoană nu au putut beneficia de amnestia regală.

Nicăeri dar nu se spune şi nici măcar nu se lasă să se înţeleagă că printre cei cuprinşi de amnestia regală, s'ar putea înţelege şi militarii, cari trimişi să restabilească ordinea, să facă să domnească puterea legii, au fost cei dintâi ca să o nesocotească.

Generalul Averescu şi colegii săi din minister rămân dar vinovaţi de ororile inutile, deoarece nimic nu a făcut ca autorii acestor orori să fie pedepsiţi sau cel puţin, să fie traduşi înaintea judecătorilor ca să răspundă de faptele lor. Ori, dacă dânşii nu şi-au făcut datoria, noi vom căuta să redeschidem acest dosar, şi să arătăm cel puţin înaintea opiniei publice pe adevăraţii vinovaţi.

Suntem de acord cu ziarul „L'Indépendance Roumaine", „că nu e nici un interes de ridicat o polemică retrospectivă asupra evenimentelor din 1907". Nu e nici un interes pentru vinovaţii morali şi cei de fapt, dar interesul public este mai mult.

Const. Mille.

O campanie tot atât de dârză contra dlui Averescu, a purtat V. T. Canciof. fost deputat în 1907, care afirmă textual că „în nici un caz actele criminale comise sub comanda gen. Averescu, nu pot să fie justificate".

Intr'o serie de articole intitulate „Vinovaţii" *şi publicate în „Adevărul" deputatul V. T. Canciof, înfiereazâ în cuvinte de revoltă rolul dlui Averescu în potolirea răsmeriţei ţărăneşti de acum 23 de ani.*

Iată textual câteva pasagii din tumultuoasele articole ale deputatului Canciof:

„VINOVAŢII"

I.

Că s'au comis grozăvii cu ocaziunea potolirii răscoalelor, au ştiut-o mulţi. că s'au ucis mai bine de 10.000 de oameni, aceasta au ştiut-o mai puţini. dar că s'au comis orori şi crime inutile, fără lege şi împotriva constituţiei, aceasta au ştiut-o foarte puţini.

Ceeace, însă, n'am înţeles niciodată şi ceeace nu putem accepta cu nici un preţ, este că generalul ce a primit sarcina potolirii răscoalei, să nu-şi ia şi răspunderea întreagă, politică şi morală. a acţiunii sale. *(Ceeace s'a petrecut e înfiorător. S'au împuşcat nu numai ţărani nevoiaşi, ci învăţători şi preoţi cucernici a căror vină a fost că au încercat să pacifice spiritele). Dl ministru Spiru Haret, prin raportul înaintat regelui în urma răscoalelor, privitor la rolul ce au avut preoţii şi învăţătorii, denunţă ţării prin anexa Nr. 50, că:*

„Preotul A. Popescu, din comuna Corcova, a fost împuşcat în drumul dintre Strehaia şi Corcova.

„Preotul Ion Podeanu. din comuna Podul Gardiniţa, a fost împuşcat chiar în comuna sa pastorală.

„Preotul I. Podeanu, din comuna Podul Groşului, a fost împuşcat de armată la gara Tămnit.

„Preotul N. Bordescu, din comuna Valea Ursului, a fost împuşcat de soldaţi, dar n'a murit".

Toţi au fost ucişi sumar, fără judecată, — după ce ţăranii se liniştiseră — zice Sp. Haret..

E posibil ca noi să aducem la cunoştinţă fostului Ministru de Războiu, că starea de asediu n'a fost proclamată în primăvara anului 1907?! Unde a găsit dl General Averescu decretul regal pentru proclamarea acestei stări?

Sau observaţiunea dlui A. este o crudă ironie la adresa guvernului, din care a făcut parte, arătându-i că un ministru ca dsa şi că într'o ţară ca a noastră, s'a putut ucide 10.000 de oameni *fără ca să fie nevoie de proclamarea stării de asediu.*

II.

Starea de asediu nu este un rău. Ea este necesară pentru a înfrâna abuzurile. Ea era necesară în Martie 1907. Noi am cerut guvernului dlui Cantacuzino să o proclame; ne mândrim că am cerut-o, regretăm că n'am putut să o obţinem. Suntem siguri că am fi scutit ţara de grozăviile ce aveau să urmeze.

Dl General Averescu a făcut parte din guvernul ce ne-a succedat; cum a uzat dsa de dreptul ce i l-a v Camera?

Cu regret constatăm că nici dsa ştie. Dsa sau a crezut cu bună dinţă că se găseşte în stare de diu prin simpla lege votată de meră, sau a găsit că nu e neces Şi într'un caz şi în altul actele minale ce s'au comis sub coma sa, nu pot să fie justificate.

Când n'ai stare de asediu nu stă pedeapsa morţii şi nici judecăt alţii decât magistraţii ţării.

E adevărat că armata poate tr cu armele asupra mulţimei, dar c condiţie să fie atrupament şi să făcut cele trei somaţiuni legale.

Câţi din cei 10.000 ţărani zac tristul sigiliu al celor trei somaţiu

T. V. Canci

Şi acum, după ce se cunoaşte nici o posibilitate de răstălmăcir lucrurilor, cine poartă răspunderea faţa istoriei, faţă de ororile inu din 1907, să reproducem din nou teva episoade sângeroase, aşa cum găsesc povestite în ziarele timpu pentru a se vedea că n'a fost glu la vânătoarea de ţărani organizată ciocoi. Iată spre pildă, scena de jos relatată în coloanele ziarului *devărul":*

Ingrozitorul epizod al împuşcării preotul din Corcova

Preotul comunei Corcova, Al. Popescu, e ridicat şi dus la Severin, unde după ce procurorul, judele instructor şi prefectul îi fac o lungă cercetare, îl pun în libertate, găsindu-l nevinovat. I se dă preotului bilet de liberă trecere în comună şi 50 de manifeste spre a le împărţi la locuitori.

In ziua de 20 Martie preotul Al. Popescu se prezintă Inspectorului Strehaia, care îi vizează biletul şi cere comuna Corcova la telefon spre a i se trimite trăsura, ceeace se şi face.

In aceeaşi zi de 20 Martie se dă poruncă sublt. Negreanu Ion de a merge la Corcova să vadă dacă preotul a sosit. La primăria Corcova Sublt. Negreanu Ion spune secretarului Ruptureanu să se pregătească că are să meargă la Severin împreună cu popa şi fostul şef de garnizoană Ioan D. Mărăcine. Se trimite fiul preotului ca să vie cu trăsura şi cu popa. După care, din porunca dlui Sublt. Negreanu se suie în trăsura popei: popa, secretarul Ruptureanu şi Ion D. Mărăcine şi pornesc spre Severin. Inainte trăsura sublocotenentului, la mijloc trăsura cu cei trei şi în urmă o căruţă cu 6 soldaţi şi 2 jandarmi.

Ajunşi în câmpul mare pe şoseaua Corcova-Severin, la o distanţă de 50 de stânjeni de sat, sublt. comandă să se oprească trăsurile şi ducându-se la cei 3 le zise:

— Daţi-vă jos, puneţi-vă la distanţă de 8 metri cu spatele spre soldaţi, să vă omor.

Se produce o scenă mişcătoare: fiul preotului Sergie, care mâna caii, se roagă să se cruţe viaţa tatălui său, căci a fost cercetat de parchet, instrucţie şi prefectură şi a fost găsit nevinovat, prezintă biletul prefecturei şi manifestele; secretarul Ruptureanu se roagă se i se cruţe viaţa, el n'a fost cercetat şi e străin de localitate.

Toate în zadar. Trei pocnete de puşcă se aud: popa moare pe loc, fiind lovit în inimă, secretarul Ruptureanu şi Ion D. Mărăcine cad în şanţul şoselei în agonie.

Fiul preotului e luat de sublocotenent cu trăsura la Poiana, lăsând pe tatăl său mort.

Secretarul Ruptureanu deşteptat mai târziu într'o baltă de sânge, se scoală şi cu puţinele puteri ce-i mai rămăseseră, se târâşte în comu După câteva zile a murit.

*

Când citeşti scene ca cele de sus, îţi vine la început a crede că n'au fost posibile într'o ţară „civ izată" şi latină ca a noastră. *Şi toate acestea toate barbariile de sus s'au săvârşit pe pământ român de către români, vărsându-se nevi vat sânge românesc.*

A fost o ruşine naţională, care c stitue cea mai neagră pagină a is riei noastre din primul sfert al v cului luminii. Dar să nu ne sgâlţâ revolta în fraze de cerneală. Să săm din nou să vorbească *fapt* Faptele cari te înspăimântă sing fără nici un comentar. Totuşi „A vărul" ne relatează despre un t bunal de osândire la moarte, care u două te expedia pe apa Sâmbetei

Tribunalul de osâ dire la moarte

Ceeace însă este oribil e tribuna înfiinţat de ofiţerime în comuna G la Mare compus din: 2 g r e c i c c i u m a r i, 2 i s p r ă v n i c e i m o ş i e i ş i 5 s ă t e n i g h i a b u c a r i h o t ă r a u c u v o t u r i m a r t e a c e l o r a r ă t a ţ i d e u n ş i d e a l t u l.

Aşa a fost împuşcat Stan Băr noul primar ales şi alţi 10—15 ne rociţi.

La Pătulele, proprietatea Ştir cei împuşcaţi au ajuns cifra de arestaţi toţi de oamenii curţii, toate că *aci nu s'a devastat prop tatea.*

La Ciorobeni s'a ucis fostul prim Preda Georgescu şi alţii, tot după dicaţiunile pătimaşe a celor inte saţi în cauză.

La Podul Grosului a suprimat preot, şi mulţi ţărani tot în condiţ de mai sus.

Preotul Lungulescu povesteşte caz, înrudit cu cel de mai sus c demonstrează cum armata de sub manda dlui gen. Averescu' exec fără nici o judecată, decât după priciul vre-unui arendaş, zeci de rani.

Dar să vedem ce povesteşte preo Lungulescu, textual:

Relatările preotului Lungulescu

„Eram în Rojiște. Cu vre-o 15 mi- te înaintea sosirei mele se execu- eră 30 țărani. Erau aproape gră- dă unii pe alții.

„O listă alcătuită de dl arendaș cu se află în mâinile căpitanului". alternul dlui gen. Averescu. N. contra căruia nu s'a luat nici ă azi vre-o măsură).

Ce rezultă din toate acestea și din te celealalte reprimări sângeroase i au depășit limita legalității și a estității.

ă vorbească din nou, fostul ctor al „Adevărului" *Const. Mille*. e a dus, după cum se știe, cea mai ncenă campanie contra dlui Ave- u, pe tema ororilor inutile din 7. Cum formulează Const. Mille a dlui Averescu?

ată cum:

Astfel stau lucrurile. Din toate a- tea ce rezultă? Poate fi acuzat Ge- alul Averescu de a fi comandat patronat ororile sălbatice din Mar- 1907?

lu, desigur direct de faptele în , afară dacă nu se vor descoperi acte și dovezi. Dar rămâne sta- t că de sigur nu și-a făcut dato- și și-a călcat cuvântul dat. Mi- rul de război, gen. Averescu, te să se spele pe mâini de sângele sat, dar era dator să dea în jude- ă pe acei dovediți vinovați de acte ale, de crime oribile. Nu a făcut-o de aceea rămâne răspunzător de petrecute, aceasta cu atât mai lt cu cât avea convingerea că Ge- alul Gigârtu s'a făcut vinovat și nesupunerea la ordinele sale și de fapte criminale, totuși în loc de pe- deapsă mai târziu l-a înaintat și i-a dat și pe deasupra înalta Dsale pro- tecțiune și prietenie".

Const. Mille.

Chestiunea deci e lămurită. Nu mai reproducem acuzațiile precise ale dlui prof. N. Iorga, Titus Enacovici și alții, cari au avut cuvinte și mai grele față de rolul dlui Averescu în reprimarea răscoalelor dela 1907. Titus Enacovici îl numește categoric *„Omorâtorul de țărani dela 1907"*.

Adevărul e deci clar ca lumina zilei. Cu acestea dl Averescu care este acuzat de întreaga opinie publică, vrea să se transforme azi în acuzator.

Din acuzat în acuzator. Având pretenția ca pentru isprava dsale din 1907 să fie pedepsit fratele *Bazil Gruia*, care a avut norocul ca pe atunci nici să nu existe, căci altfel nu se știe dacă azi mai putea protesta împotriva sălbăticiilor de armă.

La 22 Aprilie se va pronunța o nouă sentință în acest proces. Curtea de apel din Cluj va avea ocazia, ca peste rigidele paragrafe ale legii *maghiare*, să restabilească adevărul istorie asupra răspunderii ororilor inutile, ce au îndoliat primăvara lui 1907.

P. S. Pentru apărarea fratelui Bazil Gruia vor apărea la bara Curții de apel din Cluj, un grup de advocați în frunte cu maeștrii Radu Rosetti, Pompiliu Ioanițescu, Vasile Toncescu, dr. Ionel Pop, V. V. Stanciu, G. Manea, dr. Flaviu Laurențiu, Cornel Anca, etc.

Italia și Sovietele

Intre structura politică a două țări te fi o prăpastie. Legile economiei t mai puternice și peste prăpastie aruncă ușor punțile relațiilor co- rciale. In presa română „patriotă" duc campanii furioase împotriva erva zeci de vagoane de galoși și altor mărfuri rusești oferite ieftin. perbul Francisc I trimitea misiva: totul e pierdut, afară de onoare! mânia este în preajma falimen- lui financiar, dar nu vrea să cum- e mărfuri ieftine dela „barbarii și", ci preferă să plătească gras vilizaților apuseni", lei româ- ți scoși de pe spinarea țăranului st pentru motive de orgoliu poli- și pentru apărarea „civilizației" enințate de dumping.

Acești strașnici financiari, care pri- sc indicațiile Parisului pentru for- rea blocului antisovietic uită că pe limba dlor Loucheur—Auboin Rist se spune „les affaires sont les aires".

La 24 Noembrie 1930 a avut loc Milano o întâlnire cordială între misarul pentru Afacerile Străine Republicilor socialiste sovietice winoff și Grandi, subsecretarul de le Externe al Ittaliei fasciste și ta dreaptă a lui Benito Mussolini. n? Un fascist și cu un bolșevic își mâna și iau masa împreună? Ce tură este între fascie și steagul p?

Intâlnirea a fost neprietenos co- ntată îndeosebi de presa franceză. pitalismul francez este cu deosebire resat la menținerea unui *status* european. Prin tratatul dela Ver- lles și prin Liga Națiunilor, bursa isiană și-a asigurat o supremație nciară de invidiat. Mica burghezie nceză primește prin sistemul ac- ilor răspândite în straturile mai i ale populației câteva fărâmă- și face cor cu marea burghezie, suferă din când în când escro- riile în stil mare ale rechinilor de ră gen Oustric sau Mme Hanau. memoria micului burghez este rtă pe cât de nemărginită îi este ivitatea. Proletariatul francez fără presă răspândită — milionari ca Francois Coty jertfește aurul scos din parfumuri și stropi de sudoare pentru a susține capitalismul și a câștiga glorie politică —, fără o organizație puternică duce ca pretutindeni în lume aceiaș cruce grea a mizeriei și exploatării.

Cea mai scabroasă prostituată a presei mondiale capitaliste — presa franceză — și eleva ei din micul Paris al Orientului au făcut spume la gură cu ocazia întrevederii Litwinoff-Grandi. Imediat s'a pus în circulație o alianță inexistentă Italia—Germania —Rusia pentru dărâmarea „ordinei civilizate" aflate sub supravegherea dlui Briand și a Ligei Națiunilor.

Este ordinea actuală atât de perfectă încât să nu aibă nevoie de îmbunătățiri? Această stupidă ordine capitalistă ține în șomaj zeci de milioane de brațe, dărăpănează organismele economice ale tuturor țărilor cu sifilisul crizelor și mărește zilnic pericolul unui nou război general, care va însemna amurgul Europei.

Colaborarea economică italo-sovietică tinde la intensificarea sau la destinderea încordării politico-economice europene? Latura pacifică a fost subliniată de către Litwinoff într'un interview acordat la 27 Novembrie 1930 în Berlin corespondentului agenției telegrafice *„Tass"*: „Uniunea Sovietelor vrea cu orice preț pacea și a dovedit-o în nenumărate rânduri (pactul de neagresiune Kellog încheiat cu România și Polonia; propunerea făcută în toamna 1930 la Geneva pentru desarmare generală refuzată de Franța și acoliți, etc.). Este inutil de a mai repeta, că orice prietenie a Sovietelor cu alte state nu are alt scop decât de a servi păcei".

De ce n'am mărturisi-o? Sovietele se tem de război. Angajate în construcția unui plan gigantic economic (planul de 5 ani), care să le asigure independența și prosperitatea materială, un război ar însemna o catastrofă și poate periclitarea pe multe decenii a realizării socialismului în țara lor. Nimic mai firesc, decât apropierea de orice țară, care are nevoie de un schimb economic și de sprijin politic reciproc.

In privința relațiilor dintre Italia și Soviete, revista săptămânală *Moskauer Rundschau* (7 Decembrie 1930) scrie: „Cele două țări întrețin de 7 ani raporturi absolut corecte și normale atât pe terenul diplomatic cât și economic. Ce poate fi mai natural, decât faptul, că cele două state simt nevoia de discuta experiențele reciproce și problemele de politică internațională? Relațiile italo-sovietice se bazează pe voința declarată a unei colaborări active și loiale în domeniul economic. Colaborarea își are rădăcini adânci în structura economică a celor două țări. Italia are nevoie pentru industria sa de materii prime și de produse alimentare. Din an în an crește exportul sovietic de petrol, cărbuni, gogoși de mătase, etc. în Italia. Cerealele noastre găsesc o desfacere favorabilă pe piața italiană, care are nevoie de 20 milioane quintale anual.

„Totodată cresc cumpărăturile noastre din Italia. Un studiu mai amănunțit al industriei italiene ne-a arătat posibilitatea de a întrebuința într'o mai mare măsură fabricatele lor industriale pentru construcția industriei sovietice. Este vorba în primul rând de fabricate electrotehnice, metalurgice și de folosirea colaborării specialiștilor. Voiajurile numeroase ale economiștilor ruși în Italia au adus fără îndoială foloase reciproce remarcabile și au lărgit domeniile colaborării.

„O atențiune deosebită merită ridicarea cuantumului comenzilor în Italia de către Soviete în ceeace privește construcția de vapoare și în industria metalurgică. Există ramuri în industria italiană, care pot face concurență în privința calității cu aceia americană. Mai este de adăugat, că tonajul flotei comerciale a fost folosit de către exportul de cereale al Sovietelor și se lărgește actualmente baza pentru activitatea firmelor industriale italiene în ajutorarea tehnică a construcției industriei Sovietelor.

„Ceeace a împiedicat până acum intensificarea comerțului italo-rus a fost chestiunea creditelor pe termen lung. Dar și în această privință se observă un progres. Tratatul încheiat în August 1930 pentru credite pe termen lung, realizat în parte a mărit exportul italian în Rusia.

„Din toate aceste fapte reiese, că interesele economice și dorința loială pentru o cooperație activă au format baza pentru o desvoltare mai puternică a relațiilor. S'a dat astfel ocazie presei burgheze și social-democrate străine să gloseze adeseori asupra „armoniei idilice" dintre țara dictaturei proletare și țara dictaturei fasciste. Ipocrizia acestor „ironii" este clară: sunt aceiași domnișori, care întrețin cele mai bune raporturi cu dictatura fascistă a lui Pilsudski și care nu se emoționează de loc de regimul de teroare din Finlanda, Jugoslavia, China lui Tschang-Kai-Scheks și alte țări.

„Cu toate calomniile acestei prese, Uniunea Sovietelor urmărește în realitate în politica ei internațională cu consecvență principiul neinmixtiunei în afacerile interne al țărilor străine. Faptul, că Uniunea sovietică și Italia fascistă au întreținut cele mai bune relațiuni, deși au forme de guvernământ diametral opuse este cel mai elocvent certificat. Exemplul Italiei este o dovadă, că pentru statele care se lasă conduse de interese obiective în legăturile cu Sovietele și nu intenționează să intrigheze, se poate ușor găsi o bază pentru colaborare.

„Intâlnirea Litwinoff—Grandi trebue salutată de oricine dorește pacea și vede în Uniunea Sovietelor un puternic factor pacific. Cine zărește în apropierea acestor două state un pericol armat pentru Europa se demasca prin această bănuială numai pe sine însuși".

Cu toate amenințările și răzoelile presei burgheze în privința unei blocade absolute a Sovietelor, negustorii respectivi își continuă afacerile. Franța magnifică, — tunete și fulgere antibolșevice! — nu-și aprovizionează marina de război cu țiței dela scumpa ei amică de arme trecute și viitoare România, ci dela „barbarii bolșevici" — „criminalii civilizației". Ipocrizia e clară. Rusia vinde anual țițeiul necesar marinei de război franceze în sumă de 300 milioane franci francezi. „Les affaires sont les affaires". Nu mai vorbim de alte articole și de alte țări.

Campania de presă dusă astă-vară și astă-toamnă împotriva Rusiei pe tema „dumpingului", a planului de 5 ani, a „muncei de sclavi", n'au avut decât efecte negustorești: i-a silit pe Ruși să vândă și mai ieftin pentru a strânge cantitățile de valută străină necesare plăților mașinilor importate pentru industrializarea și realizarea grandiosului plan de 5 ani; a eliminat pe motive politice concurența unor capitaliști sau negustori mai naivi în afacerile rusești, rezervându-și aproape un monopol și dictând prețuri scăzute Rușilor pentru a le cumpăra mărfurile. Campania a fost o cursă pentru eliminarea concurenței pe terenurile ruse, alimentată de indignarea micei și marei burghezii în orele de visare politică. Cei care au căzut cu cap și picioare în cursă au fost Românii. Mărfurile ieftine rusești le cumpărăm sau din Apus sau prin intermediari, trebuind să plătim un supraimpozit.

Italia mai înțeleaptă, nu numai că refuză ipocrizia franceză de a duce campanii contra „dumpingului" bolșevic și a face pe sub mânecă afaceri grase cu ei — a intrat pe calea dreaptă a relațiilor cinstite: *do ut des*. Cinstit și negustorește. Era natural ca politica ei externă să urmeze credincios negustoria: umbră și trup.

Petre Pandrea.

Dumpingul grâului

Ziarul „Stambul" aduce câteva interesante date asupra unei ofensive rusești pentru cucerirea pieții grâului. Spicuim câteva pasagii:

„După știrile primite de Bursa de cereale, grâul rusesc a invadat toate piețele din Europa Centrală. In cursul acestei săptămâni, numeroase vase încărcate cu grâu rusesc au trecut prin Bosfor, pentru a debarca mărfurile lor în porturile Italiei și Greciei.

Un vapor sub pavilion norvegian, a descărcat o mare cantitate de grâu de provenienţă rusă în portul Neapole. Acest grâu a fost vândut cu preţul derizoriu de 5 piastri kilogramul. Piaţa din Reval a devenit un câmp închis unde dumpingul sovietic se practică pe o scară întinsă. Au fost oferte şi preţuri extrem de reduse, iar exporturile pentru America sunt numeroase. Cu privire la Statele sud-americane, enorma cantitate de 34 mii 800 de tone de grâu rusesc.

Aceste cumpărări şi vânzări cari apasă cu greutate asupra preţului grâului în lumea întreagă, contribue în acelaş timp la scăderea vertiginoasă a preţului grâului pe piaţa turcă.

Comenzi importante făcute înainte de Grecia şi Turcia, au încetat cu totul ca o consecinţă a invadării acestor ţări de grâul rusesc vândut cu preţ derizoriu.

Pierderea debuşeului grecesc a avut imediat o repercusiune supărătoare asupra pieţii turceşti în care preţurile grâului au suferit o nouă scădere de 10 parale la kgr. înregistrată la bursa de cereale".

Cetiţi Chemarea

Plătiţi-vă abonamentul

Săptămâna

CRIZA

In larma vuitoare în care se întretaie svonurile cele mai contradictorii asupra demisiei guvernului, ţinem să se ştie un lucru: guvernul Mironescu a demisionat de bună voie. Nesilit de nimeni.

Aşa că meritul pe care şi-l arogă dnii Duca, Averescu şi restul celorlalte persoane şi personalităţi politice, este absolut nefundat şi ridicol. Atacul opoziţiei s'a produs după ce guvernul şi-a prezentat de bună voie demisia. Donchişoţii opoziţiei s'au războit cu morile de vânt. Că aşa este, ne demonstrează faptul că neputinţa opoziţiei dăinueşte şi după demisia guvernului.

Nici o indicaţie populară n'a intervenit care să probeze necesitatea schimbării de regim. Dimpotrivă. Massele populare în recentele alegeri parţiale şi-au manifestat încă odată încrederea depusă în partidul naţional-ţărănesc.

Se pune problema disolvării Corpurilor legiuitoare şi a noui alegeri generale.

Ori, alegeri noui în actualele împrejurări sunt riscate. Pe lângă că massele populare n'au dat nici o indicaţie asupra vrerii lor de a se săvârşi noui alegeri, mai pledează hotărâtoare motive de ordin financiar, politic şi social care pretind menţinerea actualului parlament. Care ar fi, de altfel, raţiunea disolvării actualelor Camere, primele în istoria politică a statului român, alese prin libera voinţă a ţării? Tocmai acest fapt a fost şi este apreciat de toată lumea civilizată ca o garanţie a trăiniciei instituţiilor noastre constituţionale şi a unei vieţi politice larg şi sincer democratice. Disolvarea actualelor Camere ar produce impresia unui periculos provizorat şi ar zdruncina creditul ţării restabilit cu atâtea sacrificii.

Un guvern de concentrare prezidat de d. Titulescu întâmpină după opinia generală serioase dificultăţi NU în componenţa actualului Parlament, ci în componenţa lipsită de unitate pe care o are în mod fatal orice guvern de concentrare.

Dacă prognosticuri nu se pot face fiind hazardate şi neserioase, un lucru rămâne totuşi stabilit. Şi anume că nimic nu reclamă schimbarea sistemului de guvernare de până acum, de guvernare constituţională şi democratică.

Semnificativ este că opinia publică aşteaptă înfrigurată sosirea în ţară a dlui Iuliu Maniu, şeful partidului naţional-ţărănesc, a cărui atitudine va trage greu în cumpăna cu care se va cântări şi rezolva actuala criză politică.

Deslegarea crizei aparţine în momentele de astăzi M. S. Regelui a cărui înţelepciune este cea mai sigură chezăşie a unei soluţii fericite.

Falsul hitlerian

Momentul politic este confuz şi critic deopotrivă. Partide puternice, de a căror vigoare se legau rădejdi nemăsurate se sbat într o criză profundă. V'aţi îndoit vreodată de entusiasmul şi avântul revoluţionar al partidului socialist german, al cărui cap este Hittler? Nu se aştepta dela acesta întemeerea unui nou viitor german? — abia s'au scurs câteva luni de când lumea se găsea sub impresia atotputernicei lui, desprinse din alegerile din 1930.

Cu toate acestea, astăzi partidul acesta se găseşte aproape în stare de desorganizare; disidentele ce se ţin lanţ îndreptăţesc vederile celor ce îi socotesc legatarii.

Sunt capriciile hasardului, atât de misterioase, încât toate anticipările ce se făceau pe seama acestuia să se dovedească îndepărtate de desfăşurarea faptelor? — Sau însăş structura lui politică este atât de informă?

Să reflectăm. In urma imensului succes din toamnă, dupăce Hittler s'a simţit arbitrul cel mai autoritar al situaţiei interne, în faţa lumii, şi stăpân pe destinele germane, a făcut un pas care a marcat începutul deceptiilor şi desorganizării: a aruncat masca socialistă. Momentul acesta, în care mulţimea şi-a văzut aşteptările amăgite, a derutat mişcarea definitiv, aruncând-o într'o lamentabilă incertitudine. De atunci domină neîncrederea şi prudenţa.

Şi nu era cu putinţă aşteptarea altui curs; momentul acela descoperise un fals, — şi falsurile descoperite nu-s sortite să ia locul credinţelor; — făcând tendinţele liberalo-burgheze, bine mascate până atunci, evidente, trebuia să isbucnească, în mod inevitabil, conflicte şi contradicţii interne... cari, — s'a văzut ce au produs — regrupări şi desidenţe continue: Strasser, Scheimger, Steness şi... spectacole în cluburi, stradă, etc....

Dar toate acestea, s'ar putea obiecta, se întâmplă în conducere şi toate acestea mărturisesc lacune ce se pot conpensa; în locul unor îndrumători politici, — când în spatele lor există desiderate vii, cu obiective precise, spre care se mişca o întreagă massă colectivă, — se găsesc în tot momentul alţii... — nu-s chiar germanii, acei cari cred în „eine aus Kraftwerhälltnissen bestehende Geschichte"... Deci situaţia mişcării hitleriene nu este aşa de gravă...

Da. Insă este fapt că criza a cuprins întreagă mişcarea. Ceeace era nelămurit şi neînţeles în atitudinea conducerii în directivele ei, înainte de demascare constituie o trăsătură care se regăseşte în întreagă structura... colectivă... Se ştie precis că nu numai printre îndrumătorii acestui partid a existat un socialism fals, peste o realitate liberalo-burgheză, ci în însăş massa aderenţelor au existat elemente fără nici o apropiere de gândire şi năzuinţă politică: întâmplarea aruncase sub acelaş adăpost şi sub acelaş program prinţi de Hohenzollern şi muncitori, elemente cari nu puteau fi de aceeaş marcă nici în ruptul capului...

...Unui conglomerat politic confuz, cu o mentalitate şi mai confuză, soarta nu-i promite durată cu nici un chip; drumul unui asemenea socialism — apriori — nu putea fi decât declinul... cât timp schimbări radicale nu-i dau o structură mai resistentă.

G. Ursu-Silvan

Redacţionale

Fratele nostru dr. A. T. Mureşan, părăsind Clujul, a fost nevoit să se despartă şi de redacţia „Chemării" al cărei redactor responsabil inimos a fost timp de doi ani. Spirit însufleţit şi devotat organizaţiei noastre luptător şi prieten preţios, plecarea fratelui A. T. Mureşan este unanim regretată de toţi cunoscuţii şi prietenii cari i-au apreciat munca depusă la ziarul „Chemarea".

Avem satisfacţia că în noua situaţie ce i-s'a încredinţat va fi tot atât de valoros şi conştiincios în împlinirea datoriei. Fratele A. T. Mureşan rămâne şi pe mai departe colaborator al ziarului nostru.

In locul de redactor responsabil trece începând cu numărul de azi fratele Bazil Gruia, secretarul nostru de redacţie.

Spicuiri din presă

O opinie elveţiană defavorabilă contelui Apponyi

„Gazette de Lausanne" publică un articol al dlui Maurice Muret despre „Noua ordine şi oamenii de Stat".

Articolul e în mare parte consacrat conferinţei ţinută de contele Apponyi la Paris asupra „tipului omului de Stat care corespunde nouii ordine internaţionale". Apponyi a opus omului de Stat „imperialist şi naţionalist" de altă dată pe „omul de Stat modern gata să creeze o lume solidară". Maurice Muret arată că mai puţin decât oricine contele Apponyi care prin tot trecutul său reprezintă pe omul de Stat imperialist şi naţionalist, e chemat să vorbească despre „Noul om de stat". Comitetul de studii Europene riscă să nu fie decât un bluff dacă acceptă în el reprezentanţi precum e contele Apponyi.

Dumpingul american

America şi problema grâului

Farm Board-ul (Camera de Agricultură a Statelor Unite) a decis să vândă pe piaţa Europei 35.000.000 buşeli pe un preţ mult mai eftin, decât acela al cerealelor menţinut pe piaţa Americii. Această veste a produs o neplăcută impresie la a doua conferinţă a cerealelor, ţinută mai dăunăzi la Paris.

Va să zică guvernul american a consimţit la îndeplinirea unui program de desfacere a cerealelor, care nu diferă de loc de acela al Sovietelor şi care a fost aspru criticat de Statele Unite.

Astfel, concurenţa Statelor Unite va deprecia şi mai mult piaţa europeană a grâului.

Conferinţa s'a convins astfel că criza europeană a cerealelor nu va mai putea fi rezolvată fără o colaborare de peste Ocean.

Dl Francois Poncet, preşedintele conferinţei a propus un acord mondial privitor la cereale. Delegaţii cari au primit ştirea despre decizia Farm-Board-ului, au acentuat că un acord mondial pentru cereale se impune şi dacă un asemenea acord nu se realizează, situaţia gricolă a Europei, în special în România, Polonia, Jugoslavia, Bulgaria şi Ungaria, va merge din rău în mai rău, dat fiindcă dumpingul Statelor Unite va îngrămădi rezervele de grâu, iar deprecierea tot mai mare a preţurilor va demoraliza pieţele.

Experţii s'au consfătuit şi asupra preţului cu care va fi pus în vânzare grâul american pe pieţele europene. Grâul rusesc bogat în proteină se vinde cu aproape 10 cents bushelul, adică sub preţul produsului canadian. Dacă Farm-Board-ul american voieşte să concureze cu grâul rusesc va trebui să-l vândă sub preţul Canadei.

St. Unite dispun de 140.000.000 busheli. După evaluarea cerealiştilor francezi, Europa va trebui să importe aproape 320.000.000 busheli grâu în fiecare an.

Faţă cu politica cerealelor pe care voieşte să a adopte St. Unite putem prezice, că cu toată bunăvoinţa Statelor importătoare de a veni în ajutorul statelor agricole, afacerile rămân afaceri şi cumpărătorul va fi determinat în alegerea lui în primul rând, de calitate şi preţ.

Deci, după dumpingul rusesc, dumpingul american. X.

Redactor responsabil:
BAZIL GRUIA

Răscoala din Ucraina

Corespundenul din Varşovia a ziarului „Legodnea", relatează dup o corespondenţă din Starkow, că p teritoriul Ucrainei s'au produs ma fierberi în armata roşie, acestea fi ind sistematic reprimate de autorit ţile sovietice. Ziarul spune că înc dela finele lunei trecute au fost o perate numeroase arestări în sânu armatei roşii, mai ales în centre mari din Ucraina şi în special i garnizoana Odessa, însă presa sovie tică n'a anunţat niciodată nimic de spre toate cazurile similare dest de frecvente. Turburările în armat roşie din Ucraina s'au îndreptat ma mult contra colectivizării gospod riilor, la *această mişcare aderân* numeroşi săteni necolectivizaţi, că cu toţii au oroare de acest procede distrugător al gospodăriei individu ale, care porneşte din Moscova pe tru sărăcirea Ucrainei.

In armată au luat naştere trept nuclee şi comitete secrete, cu scop de a pregăti o răscoală armată în potriva Moscovei sângeroase şi i această tainică pregătire activeaz zeci de mii de soldaţi roşii-ucrain eni, şi mai bine de o mie de oamen din comandamentele militare. Po iţa de stat aflând despre toate ace tea prin agenţii săi secreţi plasa în toate unităţile, au operat la fine lui Februarie câteva zeci de arestă printre ofiţerii şi trupa roşie d garnizoana Odessa şi Nicolaew, d care cauză organizaţiile secrete s'a revoltat, până ce în Odessa unul d regimente şi-a baricadat toate intr rile în cazărmi, refuzând supun rea comandanţilor, iar concomiten a trimis delegaţi şi celorlalte unit din garnizoană, solicitându-le solid ritate în planul răsculării. Poliţ de stat raportând centrului, au fo aduse câteva regimente pentru lin ştirea unităţii răsculate din Odess ameninţând cu dărâmarea cazărm lor.

Dupăce regimentul răsculat şi depus armele, a început teroare sosind din Moscova „troica" speci lă (comitetul de trei) al organizaţi G. P. U. pentru lichidarea răscoal lor contra revoluţionare în frunt acestei „troice" fiind cunoscutul vă sător de sânge Iagoda. Imedi au fost împuşcaţi fără nici o jud cată: 8 ofiţeri şi câţiva soldaţi, ap au fost arestaţi în total în garnizo na Odessa şi Nicolaew, peste 5000 soldaţi şi ofiţeri, cari vor fi depo taţi în gubernia Arhangelsk, o r giune aproape de Pol, apoi în Sib ria pentru exploatarea pădurilor s culare. Ziarul închee, spunând că dată cu desprimăvărarea, se aşteap în Ucraina evenimente politice covârşitoare importanţă.

Caucazul se revolt

Ziarul Express Poranny din Va şovia, publică o telegramă din Rig în care se spune că în staţia Moz din Abchazia, armata revoluţionar lor contra-sovietici a fost atacată neaşteptate de către o companie armatei G. P. U.

Revoluţionarii caucazieni au izb tit să oprească atacul soldaţilor şii, făcând prizonieră *întreaga co* panie. Nici unul din soldaţi n'a s pat. Pe câmpul de luptă au căz 186 de morţi, între *cari se găse* foarte mulţi membri ai consiliului război din Tiflis.

Această ştire a provocat foa mari nemulţumiri în cercurile a matei sovietice din Moscova, ca văd prin aceasta cât de bine es preparată şi cât de *numeroasă es* armata anti-sovieticilor din Cauca Se tem că aceasta să nu aducă sine o revoluţie gravă a muntenil din Caucaz.

Tipografia „Cartea Românească" Cluj, Calea Dorobanţilor 14